

«ВАС КАРАВАЕМ І ПЕСНЯЙ ВІТАЕМ!»

Надвор'е радавалася святу. А дзятэй гадзіне разышліся ранішня хмары і паказалася сонейка. А да абеду зусім па-летняму сцягнела, і шматлікія госці і ўдзельнікі свята вымушаны былі насіць пад пахай захопленыя зранку курткі і пінжакі. Дзеці з задавальненнем размахвалі «дажыначнымі» сцяжкамі, а гандляры і ўдзельнікі выстаў заклікалі наведвальнікаў.

Фота БЕЛТА

Найбліжэйшая ад прэс-цэнтра выстава была самай актуальнай, так бы мовіць, на тэму дня: райспажыўсаюзы і хлебпрадпрыемствы Брэстчыны спабарнічалі паміж сабой наконт таго, чый каравай лепшы, прыгажэйшы і больш незвычайны. Ад драгінскага шэдэра пад назвай «Хлебная муза» мужчыны-наведвальнікі не адыходзілі. Гэта не жартачы — выпечкі дзятчын-прыгажуню ў поўны рост: зграбную, салодкую, смачную. «А колькі будзе каштаваць пакаштаваць... ну вось гэту сімпатичную выпульсць? — завіхаўся вакол гаспадыні зухваты дзядзечка. «Яна ж муза, яна павінна служыць натхненню», — смяялася ў адказ аўтарка гэтага твора, начальнік лабараторыі прадпрыемства Наталля Галюк. Побач броскія дзятчын-хлебалеі ў нацыянальных касцюках з караваімі ў руках рэпечылі хорам: «Запрашаем на дажыні! Вас караваем і песняй вітаем!» Атрымлівалася ў іх хараша, і людзі адразу звярталі ўвагу, не праходзілі міма.

СТАР. 3

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА СЁННЯ ВОЗЬМЕ ЎДЗЕЛ У ФЕСТИВАЛІ-КІРМАШЫ «ДАЖЫНКИ-2009» У КОБРЫНЕ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка сёння возьме ўдзел у рэспубліканскім фестывалі-кірмашы працаўнікоў вёскі «Дажыні-2009», які пройдзе ў Кобрыве. На традыцыйнае мерапрыемства ўручэнні ўзнагароды пераможца рэспубліканскага спабарніцтва, якія дасягнулі высокіх паказчыкаў пры ўборцы ўраджаю збожжавых, зернебабовых культур і нарыхтоўцы кармоў.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ГЕНСАК НАТА ПРАПАНАВАЎ РАСІ АБ'ЯДНАЦЬ СІСТЭМЫ ПРА

Генеральны сакратар НАТА Андэрс Фог Расмусэн заявіў, што альянс, Расіі і ЗША варта разгледзець магчымасць аб'яднання сваіх сістэм супрацьракетнай абароны.

Расмусэн заявіў, што Паўночнаатлантычны альянс гатовы абмеркаваць любую прапанову па глабальнай бяспецы, якую ўнёсе прэзідэнт РФ Дамітравіч Мядзведзев. Альянс, у сваю чаргу, накіруе Мядзведзеву свае прапановы адносна стварэння новага дагавора па ўраўнаважанай бяспецы. Генсак НАТА звязваў гэты крок з разаннем Вашынгтона адмовіцца ад размяшчэння аб'ектаў сваёй сістэмы ПРА ў Польшчы і Чэхіі, аб якім было абвешчана напярэдадні. Разам з тым Расмусэн падкрэсліў, што Расія павінна паўплываць на Іран, які падарозчыць у распрацоўцы ядзернай зброі і для абароны ад яе, як лічыцца, ЗША планавалі размясціць ракеты і радар ва Усходнім Еўропе.

ГЕНПРАКУРАТУРА УКРАЇНЫ ПАЦВЕРДЖАЛА, ШТО КРАЇНА ДАПАМАГАЛА ГРУЗІІ ПАДЧАС ЖНІВЕНЬСКАГА КАНФЛІКТУ

Генпракуратура Украіны (ГПУ) пацвердзіла, што ўкраінская спецыялісты дапамагалі грузінскім вайсковцам падчас канфлікту ў Паўднёвай Асеці ў жніўні мінулага года.

Як піша газета «Сенія» са спасылкай на крыніцы ў праваахоўных структурах, украінцы абслугоўвалі сістэмы ППА, з дапамогай якіх абстрэлівалі расійскія баявыя самалёты. Акрамя таго, выявлены шэраг грубых парушэнняў, у тым ліку тое, што Украіна сапраўды прадавала Грузіі зброю і ваенную тэхніку па значна зніжаных коштах. Паводле інфармацыі выдання, такія высновы правяры, якую ГПУ правяла пасля аналітычных высноў, зробленых раней часовай следчай камісіяй Вархунай Рады. Зараз яны знайшлі афіцыйнае пацверджанне. «Так, Украіна не толькі прадала Грузіі па зніжаным кошыце ЗРК «Бук-М1», але і накіравала туды групу грамадзянскіх спецыялістаў з горада Балакля Харкаўскай вобласці, якія абслугоўвалі комплексы, з дапамогай якіх грузіны абстрэлівалі расійскія баявыя самалёты», — адзначыў неназваны прадстаўнік праваахоўных органаў.

КОЛЬКАСЦЬ МИЛЬЯРДАЎ У ЭСТОНІІ ЗНІЗІЛАСЯ ЎДВАЯ

Колькасць жыхароў Эстоніі, багаце як пераышае мільярд эстонскіх крон (64 мільёны еўра), у 2009 годзе знізілася амаль удвая — да 22 чалавек. Гэта вынік з рытынгу 500 найбагацейшых людзей Эстоніі, які эканамічнае выданне «Айраев» складае ўжо восьмы год запар. Летась у Эстоніі пражывалі 42 мільярдэры.

У РАСІІ 2,5 МЛН АЛКАГОЛІКАЎ, НЕ ЛІЧАЦЬ «АНАІМАЎ»

У Расіі больш за 2,5 міль чалавек хварэюць на алкагалізм, паліць больш за 60% мужчын і больш за 30% жанчын. Такую статыстыку прывёў галоўны саітарны ўрач Расіі, кіраўнік Распачыўна-нагляда Генадзе Анішчанка.

«Калі казаць аб афіцыйнай статыстыцы, то алкаголікаў у нас дзесьці парадку двух — двух з паловай мільянаў», — заявіў галоўурач у інтэр'ю радыёстанцыі «Рэха Масквы». «Калі да іх далучыць яшчэ лічбу так званых цяжкіх спажываўцоў алкаголю — тых, у якіх яшчэ няма дыягназу, але яны ўжо трапілі ў цалкам выяўленую залежнасць ад рэгулярнага спажывання алкаголю, то лічба будзе значна большая», — дадаў Анішчанка.

КАНФІСКАВАНЫ...САМАЛЁТ

Рашэннем суда Кастрычніцкага раёна Мінска самалёт АН-26Б, які каштуе больш за 700 мільянаў рублёў, з-за парушэння парадку ўвозу паветрана судна накіраваны ў даход дзяржавы. Паводле звестак прэс-службы Дзяржаўнага мытнага камітэта, гэты самалёт быў дастаўлены ў рэспубліку ў канцы кастрычніка мінулага года і зарэгістраваны, аднак у мытных органах дакументы аб ўвозе яго для мытнага афармлення паддзены не былі. Увазны плацэжы не плаціліся, пры тым што АН-26Б больш як паўгода актыўна эксплуатаваўся ўладальнікам — камерцыйнай структурай.

Ігар ГРЫМЫН.

ISSN 1990 - 763X

Курсамі замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 19.09.2009г. (для бн разлікаў)

1 долар ЗША	2,768,000
1 еўра	4,065,36
1 латывійскі літ	5,764,26
1 літоўскі літ	1,175,80
1 чэшская крона	161,32
1 польскі злоты	978,58
1 расійскі рубель	91,13
1 украінскі грыўня	323,55

Курсамі замежных валют для безвалютных разлікаў	Агенцтва Уладзіміра Граўцова
Цэнтрабанк РФ	ААТ «Агенцтва Уладзіміра Граўцова» УНП 100024047
USD	30,3744
EUR	35,4427
BYR	10,9813
BYN	44,8807

Падпіць курсна на чыстае і глянцёвае выданне ГЗ на 2009 год у рэдакцыі па самай выгаднай цэне. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.

WWW.ZVIAZDA.BY — на 12 гадзін раней

Родная газета на роднай мове

19 ВЕРАСНЯ 2009 г.
СУБОТА
№ 177
(26535)

Кошт 600 рублёў

ВЫДАЕЦЦА 39 ЖНІўНЯ 1917 г.

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

— Я па жыцці — трактарыст, — кажа Анатоль КОЙПІША з тым непадобным адчуваннем, калі чалавек дакладна ведае, што выбраў менавіта сваю дарогу ў жыцці, і дадае, — наогул, я працаголік.

Зрабіўшы гэты фотаздымак, я мог паціснуць механізатару руку, пажадаць добраі дарогі на «Дажыні» ў Кобрыві і развітацца. Але штосці стрымліва пакінуць поле, за якім узвышаўся велічны манумент, вядомы кожнаму беларусу з маленства — Курган Славы. Не штодня ж даводзіцца бываць у падобных месцах і тым больш здымаць. А тут, як знарок — лепшы з лепшых на Міншчыне механізатару, пераможца спабарніцтва на фоне сімвала перамогі, Насамрэч гэта супадзенне. Бо якраз на гэтым полі пасеяна кукуруза і цяпер ідзе яе масавая нарыхтоўка. Анатоль мог апынуцца і за некалькі дзятчынкі кіламетраў адсюль, напрыклад, каля Лагойскага раёна, ці ля самага аэрапорта «Мінск-2» — настолькі вялікая гаспадарка «Азярыцкі-Агра» Смалевіцкага раёна, у якой ён працуе ўжо дзесьці гадоў. У гэты дзень ён мог узяць адгук, каб як след падрыхтавацца да паяздкі ў Кобрыві па сваё прызвавое аўто, па новы касцюм у Смалевічы з'ездзіць, нарэшце, маральна падрыхтавацца. А ён на полі з сямі раніцы да сямі вечара. Ніякіх прастояў, ніводнай згубленай хвіліны.

— Працаваць па 12 гадзін у суткі — звычайная рэч, мы да гэтага прывыклі, — махае рукой трактарыст без кроплі папругі за светлавага гадзіны, праведзеныя ў кабіне «Ягуара», за дні, месяцы і дзятчынкі годзі, аддадзеныя адной з самых цяжкіх прафесій.

— Добра працаваць — гэта ў мяне ад бацькі, які ўсё жыццё таксама быў трактарыстам і камбайнерам, — кажа Анатоль.

Бадай, з іншым стаўленнем да працы нарыхтаваць пераможню 41 тысячу тон зялёнай масы наўрад ці ўдалося б. Тое ж і на сёубе, і на ўнясенні ўгнаення. Ці на чарговым рамонце трактара ў зімовы час.

Анатоль Койпіша нарадзіўся ў колішнім мястэчку Свіслач Асіповіцкага раёна. Калісьці дзечым дазвалялі дапамагаць бацькам на жніве і падлетак прападуў на полі. Пасля школы пайшоў у СПТВ, каб атрымаць прафесію трактарыста. Прыкладам быў бацька — лепшы хлелароб Магілёўшчыны, адзначаны ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга. Яны яшчэ доўга працавалі побач. Потым Анатоль з сям'ёю пераехаў у вёску Слабада на Міншчыне, каля якой якіра і ўзвышаецца велічны Курган Славы. Тут нарадзілася яго ўнучка. Навокал любімыя палеткі і самыя прыгожыя краевіды.

Ехаць на свята «Дажыні» для Койпіша не ўпершыню. Летась ён быў у Оршы і атрымаў узнагароду за другое месца. Усё адно хвалюцца і кажа, што быць сярод першых — гэта зусім іншыя пачуцці. У наступным годзе будзе адзначаць свае пяцьдзясят, а ўсё ніяк не навучыцца спраўляцца з эмоцыямі, асабліва, калі хваліць. Ён па звычцы махае рукой, маўляў: перажыву. Насамрэч перажывае больш за свой камбайн, каб не падаць на полі, пакуль будзе святкаваць «Дажыні».

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

ЗЯМЛЯ. ЗБОЖЖА. ЛЁС

НАРУТАВІЧЫ — КРАЙ ПЕРАДАВІКОЎ

Вельмі ж карцела паглядаець, што за Нарутавічы такія, дзе кожны год прыбываюць на перадавіку. Летась лепшым камбайнерам Брэстскай вобласці стаў Андрэй Каспярчук, якога ўшаноўвалі на «Дажынах» ў Оршы, сёла ён зноў прадстаўнік вобласці як першы камбайнер. А цяпер яшчэ і вадзіцель Віктар Гаворка, што заняў першае месца ў абласным спабарніцтве, з гонарам называе сваё месца працы — СВК «Нарутавічы». А ўжо другія, трэція месцы тутэйшых працаўнікі займалі некалькі гадоў запар. Так што дэлегацыя гэтай гаспадаркі стала пастаянным удзельнікам рэспубліканскага фестывалю-кірмашу.

СВК і яго працаўнікі

Нарутавічы, цяпер ужо аграгарадок, — звычайная вёска ў Бярозаўскім раёне. Кажуць, што назва яе паходзіць ад мянушкі першага пасяленца — нейкага Нарута. Калгасы «Кастрычнік», затым «Ніва» — папярэднікі цяперашняга сельгаспрадпрыемства, ніколі не значыліся сярод слабых. Высокую ўспамінаючы добрым словам былога кіраўніка калгаса Іосіфа Язерскага, якому агульным сходам яны надалі званне заслужана калгасніка свая гаспадаркі. Ужо дзятчак гадоў цяперашнім СВК кіруе Мікалай Ваітуховіч. Сельгаскааператыву спецыялізуецца на вытворчасці мяса, малака, збожжа і цукровых буркакоў. Калектыву

Андрэй КАСПЯРЧУК.

складаюць дзве з паловай сотні чалавек. Старшыня Мікалай Ваітуховіч вельмі прасіў падкрэсліць, што дрэнных працаўнікоў у іх няма. Такіх не трываюць. Сабралі сёлета каля 11 тысяч тон збожжа пры сярэдняй ураджайнасці — 42,3 цэнтнера з гектара. На ўраджай працавалі ўсе. І Мікалай Рыгоравіч лчыць, што на галоўнае высковае свята краіны трэба гадзіць не толькі першых з першых, на каго ўскладуць заслужаныя лаўры, але і іншых шчырых працаўнікоў.

«ЧАЛАВЕКА ПРАВЯРАЕ ЧАС»

Слонім — наша гісторыя, песня і слава. Менавіта тут заклаўся падмурк Вялікага Княства, адсюль ішлі харугвы на Грунвальд... І сёння Слонімшчыну не абмінеш. На рэспубліканскіх дажынах прадстаўнікам Гродзеншчыны будзе гэты раён.

Не быў у Слоніме гадоў дзятчак. Памятаю, што праз Шчару быў перакінуты драўляны мост, а сёння ляжыць новы, пакрыты асфальтам. Ды і раку туды можна было перайсці ўброд, а цяпер убацьці паўнаводную ды імкліваю. Горад мяняецца — папрыгажэў.

Напачатку года ў раён прыйшоў новы кіраўнік Іосіф Паўлюкевіч, а да гэтага ён працаваў намеснікам старшыні Сморгонскага райвыканкама і адказаў там за эканоміку і прамысловасць. І сёлета на Гродзеншчыне толькі два раёны далі прыбытку на збожжы — Слоніміскі і Сморгонскі. Напрыклад, на Слонімшчыне такога росту (2,5 тыс. тон) не было 15 гадоў! За восем месяцаў па раёне вытворчасць прадукцыі сельскай гаспадаркі павялічылася на 65%, а выручка ад рэалізацыі сельгаспрадукцыі ў параўнанні з мінулым годам вырасла на 24%. І хоць зямля па раёне ўсяго 36 балаў, тым не менш у СВК

«Сенькаўшчына» збожжа ўзялі па 50 ц/га. І нічога дзіўнага няма ў тым, што слоніміцкі камбайнер Андрэй БАРАВІК і Сяргей БРУЙ занялі першае месца ў рэспубліцы сярод моладзевых экіпажаў.

Так што на «Дажынах-2009» Слонімшчына будзе вартым прадстаўніком Гродзенскай вобласці.

Іосіф Восіпавіч з тых людзей, якія пры першай жа сустрэчы выклікаюць прыхільнасць — здаецца, што з гэтым чалавекам ты ўжо даўно знаёмы.

А як новага кіраўніка прынялі на Слонімшчыне? З гэтага пытання і пачалася размова з Іосіфам Паўлюкевічам.

— Як ні дзіўна, а мне падалося, што я тут працаваў усё жыццё. Народ на Слонімшчыне працавіты, людзі цяньць працу, свой калектыв, і мая адаптацыя прайшла лёгка.

— А з якімі нечаканасцямі давалося сутыкнуцца ў раёне?

— Думаў, што найбольш праблем будзе ў сельскай гаспадарцы, а разабраўся ў сітуацыі — і даявольна найперш сканцэнтраваць увагу на прамысловасці. У нас ёсць шэраг даволі буйных прадпрыемстваў лёгкай і харчовай прамысловасці і неабходна было пачынаць менавіта з іх.

ЦІМУР І ЯГО КАМАНДА

Дзятчакі самых дастойных прадстаўнікоў Віцебскага раёна шэсць чалавек на «Дажынах» будучы толькі з адной гаспадаркі — сельскагаспадарча-вытворчага кааператыва «Альгоўскае». Па традыцыі і сама гаспадарка, і асобныя яе работнікі па выніках жніва — пераможцы ў адпаведных спабарніцтвах.

У свае 63 гады кіраўнік гэтай адной з самых лепшых гаспадарак краіны Дзміко Шатавіч НАДЗІРАШВІЛІ поўны сілаў, і ідзе ў нагу з часам.

«Вельмі патрабавальны, прычыны, але спраўдлівы чалавек наш Цімур!» — так гавораць пра яго радавыя хлеларобы і іншыя работнікі гаспадаркі. Менавіта Цімурам часта называе сябе паважаны кіраўнік. Чалавек ён, нягледзячы на шматлікі ўзнагароды, вельмі просты. І сціплы. У прыватнасці, не вельмі любіць фатаграфавання для газет. Заўсёды раіць у першую чаргу зрабіць фота камбайнераў, трактарыстаў і іншых.

Выкарыстоўваюцца ў «Альгоўскім», якім ён кіруе, самыя перадавыя сельскагаспадарчыя тэхналогіі. Тут паважаны Цімур ужо гадоў 36, у тым ліку ў якасці кіраўніка — 15 гадоў. Па адукацыі ён ветэрынарны ўрач.

А марыць жа лячыць людзей. Хлопец родам з гродзенскага сёла, дзе вучыўся да чацвёртага класа, потым жыў у Тбілісі. Паколькі цяжка тады было на ягонай радзіме пасупіць у медыцынскі інстытут,

выбраў знамяціты і такі далёкі Віцебскі медыцынскі інстытут. Ды толькі аднаго бала не хапіла. І пайшоў вучыцца ў ветэрынарны...

Менавіта з пасады галоўнага ветэрынара ўрача пачынаў ён сваю працу ў б'юрым калгасе імёна Чырвонай Арміі — цяпер сельскагаспадарча-вытворчы кааператыв «Альгоўскае».

Вельмі многаму навучыў яго былі легендарны кіраўнік калгаса Міхал Ісакавіч Кац — Герой Сацыялістычнай Працы, Дарэчы, у гонар апошняга, у памяць аб ім у Альгове павесілі дошку, на якой заўсёды шмат кветкаў.

— З канца 1990-х мы пастаянна ўдзельнічаем у «Дажынах», — расказвае старшыня «Альгоўскага». — Безумоўна, гэта было б немагчыма без нашых працавітых работнікаў. Іх імёны і прозвішчы добра вядомыя далёка за межамі нашай радзімы вобласці.

Гэта камбайнер Уладзімір Фёдаравіч ЛАЗОЎСКИ, механізатары Аляксандр Аляксеевіч КАМАРОЎСКИ, Віктар Міхайлавіч АРЛОЎ (яны ўсе едуць сёлета на «Дажыні»). Дарэчы, Арлоў падчас жніва працуе ў сямейным «падардзе». Ужо не першы год разам з ім працуе ў нашай гаспадарцы і ягоны сын Аляксандр Віктаравіч. Апошні, дарэчы, прапарчык мільцы — прадстаўнік Чыгуначнага аддзела Дэпартамента «Ахова» горада Віцебска. Ён падчас уборачнай бярэ вадпрук па асноўным месцы працы і з энтузіязмам дапамагае нам.

КАСІЎ ЧЭРКАС КАНЮШЫНУ

ПАЎГАДЗІНЫ, пакуль мы гутарым са старшыней калгаса «Урыцкае» Гомельскага раёна Мікалаем Чэркасам, ён не паднімае вачэй ад паперы, на якой піша лічбы. Гаспадарка чарговы раз перамагла ў рэспубліканскім спабарніцтве і зноў прадстаўляе Гомельшчыну — як лепшая па нарыхтоўцы травяных кармоў срод сельскагаспадарчых арганізацый. А лічбы, якія бяскожна піша Мікалай Сяргеевіч, — сухія аб'ектыўныя сведкі іх дасягненняў. СВК нарыхтаваў сёлета 10361 тону кармавых адзінак. На адну ўмоўную галаву жывёлы тут прыходзіцца 18 цэнтнераў кармавых адзінак. Між іншым у гэтай гаспадарцы за тры мінулыя гады сярэдні аб'ём нарыхтоўкі быў 6619 тон кармавых адзінак. Сёлета, атрымаўшыся, самі сябе пераганялі ў паўтара раза.

— Між тым, калісьці, у 1998 годзе, калі я прыйшоў у калгас «Урыцкае», два гады мы засталіся амаль што без кармоў. Мне надалучыла збіраць кармы па вобласці, і я даў сабе слова, што ніколі не буду больш іх купляць. Тады, каб аднавіць кармавую базу, мы пасялі 500 гектараў азімага карма і стварылі запас кармоў. А потым перайшлі на канюшыну. І вось ужо 8 гадоў займаемся ёю і лоўрашай. І цяпер бярэм па тры, а то і па чатыры ўкосы канюшыны.

Камбайнер калгаса «Урыцкае» Аляксандр МАСЦЯПАНАЎ.

«ЗА ўРАДЖАЙ НЕ ТРЭБА БІЦЦА, ЯГО ТРЭБА ўБІРАЦЬ»

Краіна святкуе «Дажыні», але для «палляў» работнікаў гэта свята — толькі кароткая перадышка ў бяскожнай чарэдзе клопатаў. Пра зямлю, пра ўраджай, якія яшчэ трэба сабраць сёлета і для якіх неабходна папуціцца, каб яны былі неаблагмі ў наступным годзе. З камбайнаў спецыялісты перасаджаваюцца на трактары — ідзе апрацоўка палёў, а наперадзе яшчэ ўборка бульбы, цукровых буркакоў, іншай агародніны.

Так, аднаго з лепшых камбайнераў рэспублікі Сяргея Шалуху, супрацоўніка Мінскага раённага ўнітарнага прадпрыемства «Агракамбінат «Ждановічы» напярэдадні «Дажынак» я застэла на апыр-кваліфікацыю — зараз ён займаецца хімапрацоўкай поля, як тут кажучы, «дусіцца». У мехдвары камбіната на Дошчы гонару прывісцтва камбайнера займае верхні радок. Сёлета Сяргею ўдалося абысці многіх сваіх калег на хлебнай ніве, яго намалот перавысіў 3 тысячы тон.

У агракамбінаце «Ждановічы» Сяргея Шалуха працуе ўсяго 4 гады. Але за такі даволі кароткі час яму ўдалося выбіцца ў лідары. Ужо ў мінулым годзе

Сяргей быў у тройцы лепшых маладых камбайнераў Міншчыны. У чым сакрэт такой паспяховаці, спрабуе высветліць у камбайнера.

Сяргей сціпла адгукваецца: «Мяне лічачы перадавіком. Але сам я пра сябе так не думаю. Я проста працую, як умею — і ўсё тут».

А што хаваецца за гэтымі словамі «проста працаваў»? Гэта напружаныя дні, калі на сон выпадае ўсяго 4 гадзіны («часам прыходзіць, падаецца, вось толькі лёг, вочы заплочыць», а ўжо будзільнік звяніць — раніца, трэба на працу»). Гэта пастаяннае мітусненне грузавікоў, што часам яны нават снідаць. Гэта праца ў надломе, калі падаецца, што больш ужо не вытрымаеш, бо арганізм стамляецца, надта хочацца спаць («галоўнае толькі перабіць гэта жаданне — заснуць. Пачынаеш тады нешта думаць, уключаеш музыку гучней, альбо семкі лузгаеш, ці дастаеш каву»). Гэта разумовае напружанне («тут няма вялікай фізічнай напружкі, хутчэй — маральная. Неабходна ўвесь час думаць, як зрабіць лепш, каб страціць было менш, як хутчэй ўбраць, каб падняць, трэба пастаянна сачыць за жаткай, яна вялікая, 9 метраў, цэлы дзень галава круціцца туды-сюды, туды-сюды...»).

БЫЦЬ ЛЕПШЫМІ — ДОБРАЯ ЗВЫЧКА

ЗАТ «Агракамбінат «Зара» Магілёўскага раёна — адна з лепшых гаспадарак вобласці і краіны. Сёння яе працаўнікі выйдучы на сцэну «Дажынах-2009» неаднойчы дырэктар Леанід Маісееў атрымае ганаровы дыплом за перамогу ў нарыхтоўцы кармавоў срод сельскагаспадарчых раг'ёна, а Алег Івашкевіч стаў першым у Магілёўскай вобласці сярод галоўных аграномаў.

Сёмае агранамічнае пачуццё Алег Івашкевіч становіцца лепшым аграномам у рэгіёне чацвёртым разам!

Ён нарадзіўся ў вёсцы на Магілёўшчыне: бацькі працавалі на нафтаправодзе, і малады чалавек хацеў пасупіць у інстытут нафтахіміі ў Баку. Аднак ваіна ў Афганістане змяніла планы: Івашкевічы дбалі пра бліскучы сына, і настольківа паралі Алегую мясцовую сельскагаспадарчую акадэмію і цалкам мірную прафесію агранома.

— Я не шкадую, гэта мае прызыванне, — прызнаецца цяпер ён. — У нашай прафесіі найбольш важнае сёмае пачуццё, інтуіцыя. Сіноптыкі прадказваюць засуху, а можа будучы і ліўні, а ты павінен быць г

САКРЭТЫ «ВЯЛІКАГА ХЛЕБА»

ДЭЛЕГАЦЫЯ Міншчыны ў складзе 100 чалавек накіравалася ў Кобрын на рэспубліканскія «Дажынкi». Цэнтральны рэгіён можа прамераць ганарыцца вынікамі уборкі: атрымаў самы вялікі сярод абласцей намалот — больш чым 2,2 мільёна тон. Кожны з механізатараў, якія едуць на галоўнае свята хлебаробаў, дасягнуў пэўнай вышэйшай прафесійнай майстэрства. У кожнага — свае сакрэты таго, як здабыць «вялікі хлеб». Пра гэта я і паспрабую даведацца ад працуючых.

Сяргей ПЯЦІГОРАЦ, механізатар сельскагаспадарчага вытворчага кааператыва «Ціміразеўскі», Капыльскі раён:

— Я працую ў гаспадарцы вось ужо 12 гадоў. Прышоў сюды адразу пасля таго, як скончыў прафтэхвучылішча. Адразу атрымаў старэнкі трактар, а пасля далі новы. Тое ж і з камбайнамі. Пачынаў са старэнкага «Дона», а цяпер пяць гадоў працую на высокапрадукцыйным «Лексіёне-570». Гэта ўжо мае сям'ю «Дажынкi», паколькі ўжо даўно выйшаў у пераможцы і імкнуся трымаць марку. Сёлета намалаціў больш чым 3 тысячы тон збожжа. Раней у мяне памочнікам на жніве жонка Вольга працавала. А цяпер выйшла з дэкрэтнага адпачынку і ўладкавалася ў сельскі Савет. Наша вёска Быстрыца — аграгарадок, дзе ёсць усё неабходнае для жыцця. Таму ёсць добры настрой, каб працаваць. Насамрэч, галоўнае, — гэта стаўленне да сваёй працы, у такім разе ўсё атрымаецца.

Віктар КАПЦЭВІЧ, вадзіцель філіяла «Вялікія Навасёлкі» Барысаўскага камбіната хлебапрадуктаў, Барысаўскі раён:
Я толькі месяц таму дэмабілізаваўся з войска. І адразу ў гаспадарку ўладкаваўся, працаваў тут адразу пасля школы. Жыву разам з бацькамі і малодшай сястрой у Навасёлках — сельгаспрадпрыемства выдзеліла нашай сям'і добры дом. Калі ажанюся, то і мне дадуць катэдж. Мае бацькі таксама працуюць у гаспадарцы: бацька — вадзіцель, а маці — аператарам машыннага даенна. Так што ў нас усё звязана з сельскай гаспадаркай. На мой погляд, гэта добры выбар, паколькі ў гаспадарцы створаны выдатныя ўмовы для працы. Ды і зарабіць можна — я быў заняты на адмоцы збожжа (перавёз 1520 тон) і атрымаў 3 мільёны рублёў. Гэта мае першыя «Дажынкi», крыху хвалюся — вялікі

гонар атрымаць такую ўзнагароду.

Іван ЛАНГЛІЦ, аграфірма «Лучнікі», Слуцкі раён:

— Жыву ў вёсцы Бязверхавічы, у гаспадарцы ўжо амаль дзесяць гадоў. У мяне трое дзяцей — дзве дачкі і сын. Дочкі замуж павыходзілі, а сын разам з намі жыве. Магчыма, Сяргей застанецца ў вёсцы і будзе працаваць. А што, заробкі ў гаспадарцы на ўзроўні — у сярэднім каля мільёна ў месяц выходзіць. Я працаваў на нархтоўцы кармоў, а цяпер чукровыя буркі на камбайне «Кляйн» убіраю. Дагтуль удзельнічаў у «Дажынках» у Рэчыцы ў 2007 годзе. Адзначаюць — значыць, заслужыў нечага сваёй працай.

Мікалай ЛІТВІНАЎ, фота аўтара.

«АДКАЗВАЮ ЗА ЁСЁ, ШТО РУХАЕЦЦА»

ЛЕПШЫМ галоўным інжынерам Брэстчыны прызнаны Віктар ЛУКАШЭНЯ, які працуе ў саўгасе-камбінате «Мір» Баранавіцкага раёна. І цяпер ён паедзе на рэспубліканскія «Дажынкi» ў Кобрын — першы ў сваім жыцці.

— **Чым займаеца ў сельскай гаспадарцы ветэрач і аграном, сразумела, а якія абавязкі ў галоўнага інжынера?**

— А ён адказвае за тэхніку, абсталяванне, забяспечвае вытворчыя працэсы ў гаспадарцы. Працеей кажучы, адказвае за ўсё, што рухаецца і круціцца, — растлумачыў В. Лукашэня.

Саўгас-камбінат «Мір» — гаспадарка вялікая, у падпарадкаванні Віктара Міхайлавіча 6 інжынераў, 4 майстры і 70 механізатараў.

Лукашэня лічыць, што кепскай тэхнікі не бывае, бо ўсё залежыць ад чалавека, які ёю кіруе. Вось імпартныя трактары і камбайны добрыя для культуры вытворчасці, але ім патрэбна прастора. Хапае работы і для нашых трактароў. Напрыклад, «Беларус-1522» і «Беларус-1523» не выклікаюць нараканняў.

— **Калі тэхніка добрая, то якія праблемы даймаюць галоўнага інжынера?**

— Праблема застаецца — кадравая. Не хапае спецыялістаў, якія адпавядалі б прафесійным патрабаванням, ды і часам тыя ж механізатары бываюць не ў «спартыўнай форме», — уздымае галоўны інжынер, — 30 чалавек 25 талковых механізатараў, яшчэ 20 неабходна накіроўваць...

Каб тэхніка гаспадаркі мела стапрацэнтную гадоўнасць і працавала без збойў, у год на яе патрэбна 600 млн рублёў. Грошы вялікія і не заўсёды яны ёсць.

«Мір» у раёне з году ў год знаходзіцца ў лідзючай групе, а на кармах яму няма роўных. Сёлета ў гаспадарцы сабралі на 41 ц/га збожжа, а гэта адзін з самых высокіх ураджаў у раёне.

— **Але як выяўляеца лепшыя галоўны інжынер?**

№№ лота	Адрес земельного участка	Площадь, га	Срок аренды	Цель использования	Кадастровый номер	Начальная цена (руб.)	Сумма задатка (руб.)
№ 1	улица Гришина, ост. «Средняя школа № 25» (в центре)	0,0017	до 1.06.2010	Установка и обслуживание торгового киоска в остановочном павильоне	740100000002005097	108 000	10 000
№ 2	проспект Димитрова, ост. «Проспект Димитрова» (от центра)	0,0010	до 1.06.2010	Установка и обслуживание торгового киоска в остановочном павильоне (№ 1)	740100000007004794	43 000	4 000
№ 3	проспект Димитрова, ост. «Проспект Димитрова» (от центра)	0,0010	до 1.06.2010	Установка и обслуживание торгового киоска в остановочном павильоне (№ 2)	740100000007004793	43 000	4 000
№ 4	улица Крупской, ост. «Могилевский лесхоз»	0,0010	до 1.06.2010	Установка и обслуживание торгового киоска в остановочном павильоне	740100000002005160	58 000	5 000
№ 5	проспект Шмидта, ост. «Проспект Шмидта» (в центре)	0,0009	до 1.06.2010	Установка и обслуживание торгового киоска в остановочном павильоне	740100000005004153	65 000	6 000
№ 6	переулок Гоголя в р-не жилого дома № 33а	0,0028	до 1.06.2010	Размещение объекта розничной торговли	740100000002005161	177 000	16 000
№ 7	улица Гришина в р-не жилого дома № 104	0,0088	до 1.06.2010	Размещение объекта розничной торговли	740100000002005165	550 000	50 000
№ 8	улица Кирова в р-не жилого дома № 10	0,0041	до 1.06.2010	Размещение объекта розничной торговли	740100000002005164	259 000	23 000
№9	улица Крупской в р-не жилого дома № 214	0,0013	до 1.06.2010	Размещение объекта розничной торговли	740100000002005162	55 000	5 000
№10	бульвар Непокоренных в р-не магазина № 86	0,0013	до 1.06.2010	Размещение объекта розничной торговли (№ 1)	740100000005004154	94 000	8 000
№ 11	бульвар Непокоренных в р-не магазина № 86	0,0013	до 1.06.2010	Размещение объекта розничной торговли (№ 2)	740100000005004155	94 000	8 000
№ 12	проспект Пушкинский в р-не ост. «РУДМАП «Автопарк №1»	0,0019	до 1.06.2010	Размещение объекта розничной торговли	740100000007004795	95 000	9 000
№ 13	улица Ярославская в р-не жилого дома № 7	0,0047	до 1.06.2010	Размещение объекта розничной торговли	740100000007004796	201 000	18 000

Принимать участие в аукционе могут юридические лица, индивидуальные предприниматели и граждане. При оформлении заявления и соглашения о правах и обязанностях сторон желающие принять участие в аукционе представляют заверенную копию платёжного поручения о внесении задатка на расчётный счёт Могилевского городского исполнительного комитета № 36420117441109 в филиале 700 МОУ ОАО «СБ «Беларусбанк», код 536, УНП 700123787 (разовый платёж).

Юридические лица: доверенность, выданную юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица; копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица; документ с указанием банковских реквизитов юридического лица.

Индивидуальные предприниматели: копию свидетельства о государственной регистрации; копию паспорта, а в случае участия в аукционе представителя — копию паспорта и нотариально удостоверенную доверенность.

Граждане — копию паспорта, а в случае участия в аукционе представителя — копию паспорта и нотариально удостоверенную доверенность. Граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица,

Ураджай — гэта заслуга ўсяго калектыву, тым больш што ў вобласці, у шэрагу гаспадарак намалацілі больш валякія цэнтнеры?

— Тут існуе цэлая сістэма. Напрыклад, улівачка, з якой плошчы сабралі ураджай. Пад збожжам у нас 2454 гектары ды пад рапсам яшчэ 300 га. А ў другой гаспадарцы, магчыма, ураджай крыху і вышэйшы, але ж плошча ўтрыма меншая. Не заставалася па-за увагай і нагрузка на камбайн, глядзелі, ці не было збойў у рабоце тэхнікі падчас жніва... Усе паказчыкі складалі і падводзілі вынікі, — паведаміў В. Лукашэня.

На пасадзе галоўнага інжынера Віктар Міхайлавіч адпрацаваў 15 гадоў, а цяпер ён яшчэ і намеснік дырэктара. Усе гэтыя гады працуе разам з кіраўніком гаспадаркі Анатолем Кокашам. З дырэктарам поўнае паразуменне, а вось падначаленым даводзіцца іншым разам наладжваць разгон.

Віктар Лукашэня — за стабільнасць на працы і ў сям'і. І пакуль што яна ёсць. «Мір» у лідара пра раёне, а сын Максім вучыцца ва ўніверсітэце на энергетыка, а падчас жніва працуе памочнікам камбайнера.

І зарплата чалавека задавальняе, хоць ёсць шкадаванне, што часу волнага няма, асабліва летам. Даводзіцца ахвяраваць выхаднымі — летам у вёсцы расслабляцца не выпадае.

Пацяміўшы, ці засталася ў саўгасе-камбінате яшчэ коні і ці вырабляюць там кумыс? Некалі гаспадарка гэтым славілася.

— Коней — дзвесце галоў і з мая па верасень кумыс у нас ёсць.

— **Зарплата задавальняе і кумысу можна выпіць, чаго яшчэ хацець?**

— А каб горш не было. Не павіна быць.

На гэтым мы і развіталіся.

Сымон СВІСТУНОВІЧ, фота аўтара.

НАРУТАВІЧЫ — КРАЙ ПЕРАДАВІКОЎ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Ну не дацянгулі яны пару лічбаў у паказчыках, але шматгадовае штодзённае сумленнае працай заслужылі павагу і пашану. Такіх у Нарутавічах багата. Гэта трактарысты братаў Сяргей і Віктар Якубовічы, механізатары Мікалай Гусько, Пётр Бартоўскі, Сяргей Завадзіч, Аляксандр Касперчук. Сярод вадзіцеляў лепшымі лічацца Мікалай Мартыновіч, Віктар Савіч, Паводле слоў старшыні, краса і гонар гаспадаркі — яе лепшыя жывёлаводы, якія сёння нароўні з хлебаробамі: Таццяна Дыцэвіч, Надзея Каташэвіч, Таццяна Шчэрбіна, Марыя Ваіна, Ірына Акуліна, Таццяна Рудзьман, Таццяна Парфялюк, Людміла Гаворка.

Камбайнер

Каб пагаварыць з камбайнерам Андрэем Каспяровічам, паехалі на поле, дзе Андрэй на сваім «Джон Дзіры» севя азімы трыцкале. Па дарозе галоўны аграном Міхал Таццянавіч папярэдзіў, што Андрэй — чалавек сіплы і сваё бярэмя славы нясе як цяжкі крыж. Давялося з перадавіком правесці растлумачальную работу наконтакт таго, што слава ёсць складальнік існавання кожнага пераможцы і з годнасцю яе несці — таксама цяжкая праца. Згадзіўшыся з гэтым (а куды дзенешся?), наш герой пакарліва і вельмі сцісла адказаў на зададзеныя пытанні, а затым, умоўна зазірнуўшы ў вочы карэспандэнту, спытаў: «А можна я ўжо паеду?»

Жонка Наталля больш падрабязна і грунтоўна распавяла пра мужа. Адпрацаваў на уборцы іш пяць сезонаў, і заўсёды аднолькава: ад зары да зары, заўсёды ста-

ранна і адказа, бо па-іншаму прасіць не ўмеў. Калі ў разгары сезон жніва, то дадому, здаралася, вяртаўся пасля дванадцатай ночы. Такая праца ў вяскова механізатара:

Віктар ГАВОРКА.

агарод і кветнік. Трымаюць Касперчук і невялікую гаспадарку. А галава сям'і марыць набыць свой асабісты трактар. І няма ніякіх падстаў адкладваць абцяжаральнае гэтай

мары. Адно толькі засмучае сямя героя «Дажынках»: водпуску у яго заўсёды бывае толькі на Каледзі. Такая асабістая праца ў вёсцы. «У чацвер, напярэдні ад'езд на свята, да якой гадзіны будзе працоўны дзень?» — цікаўлюся. «Я заўсёды, да васьмі вечара, дасяе жа трэба», — часю ў адказ.

Вадзіцель

З перадавікам вадзіцелем Віктарам Гаворкам сустрэліся таксама на полі, у яго машыну збіраўся бульбу цэлая брыгада капальнікаў. Спалючыся на «гаварко» прозвішча, вызкавае спадзяванне, што

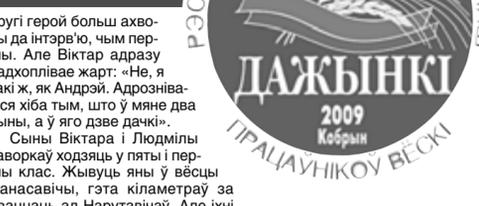
другі герой больш ахвочы да інтэрв'ю, чым першы. Але Віктар адразу падхопілае жарт: «Не, я такі ж, як Андрэй. Адразу вяртаюся хіба тым, што ў мяне два сыны, а ў яго дзве дачкі».

Сыны Віктара і Людмілы Гаворка ходзяць у пяты і першы клас. Жывуць яны ў вёсцы Панасавічы, гэта кіламетраў за дваццаць ад Нарутавічу. Але іхні калгас гадюць колькі таму «раскадлі», а дакладней, далучылі да СВК «Нарутавічы». Ад тае пары Віктар тут і працуе. А ўсяго 38-гадовы вадзіцель за рулём ужо 17 гадоў. Як прыйшоў з арміі, уладкаваўся ў роднай гаспадарцы. Далёка ад родных мясцінаў ніколі не збіраўся ад'язджаць. Праўда, няма ўжо той школы, якую ў свой час скончыў Віктар, няма і гаспадаркі, якая выдзеліла ім з жонкай дом. Але ў «Нарутавічах» добрым працаўнікам жывецца зусім не горш, чым раней, бо тут лепшая зарплата і больш магчымасцяў палепшыць уласны дабрабыт.

На «Дажынках» Віктар не будзе навічком. Двойчы ён удзельнічаў у святых, бо займаў другое і трэцяе месцы па выніках спаборніцтваў. Два тэлевізары ў хаце сведчаць аб працоўных перамогах бацькі. Ну, а цяпер дзеці з неярпліваасцю чакаюць камп'ютар.

Меркаванні двух старшынёў

Старшыня Нарутавіцкага сельсавета Алена Мікіціч расказвала, якія цудоўныя семі ў цяперашняй перадавікоў. «Душа радуецца, — кажа Алена Антонаўна, — калі ў першы клас на лэйку дзіця выдзецца».

тата і мама разам. Яшчэ больш, калі гэтыя тата і мама — стараныя працуючыя на вытворчасці, клапатлівыя гаспадары на сваёй сям'і і тым самым паказваюць прыклад дзецям. Тут якраз тыя выпадкі... Старшыня Бярозаўскага райсавета дэпутатаў Тамара Карпенка, з якой мы і завялілі ў Нарутавічы, загаварыла пра тое, як змяніўся апошнім часам, так бы мовіць, абагулены вобраз сельскага механізатара. Маецца на ўвазе добры механізатар, прафесіянал. Цяпер гэта, як правіла, дастаткова адукаваны чалавек, які можа ўпраўляцца са складанай тэхнічнай накуштал «Джон Дзіра» і іншых падобных машын. Цяперашнія хлебаробы, вядома, не ў слабых гаспадарках, добра зарабляюць, ездзяць на іншамарках, па-сучаснаму абстаўляюць свой дом, дазваляюць сабе складаную бытавую тэхніку, іншыя тыповыя гарадскія выгоды, вучаць дзяцей, у тым ліку і на платных адрэджэннях. Адным словам, адрэджэнне вёскі азначае з'яўленне новай фармацыі хлебаробаў, якія лічаць сваім абавязкам на належным узроўні ўтрымліваць сямя і маюць такую магчымасць.

Святлана ЯСКЕВІЧ, Бярозаўскі раён.

ЦІМУР І ЯГО КАМАНДА

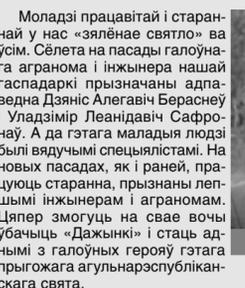
(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Мы вельмі ўдзячны «працоўнаму дэсанту». У тым ліку і дзякуючы гарадскім памочнікам мы традыцыйна дабіваемся высокіх паказчыкаў.

Добра працуюць камбайнеры Леанід Мікалаевіч Парамонаў, Сяргей Мікалаевіч Воранаў... Сёлета, вядома ж, надвор'е не вельмі спрыяла тым, хто працаваў на жніве, але, які і астатнія хлебаробы Прыдзвінскага краю, на дачджы мы не скардзіліся.

— **Чуў, што кіраўніцтва гаспадаркі могуць пазайздросціць выдучы ўніверсітэты — маю на ўвазе вялікі конкурс сярэд ахвотных працаваць у «Альгоўскім».**

— У нас няма цукрычкі кадраў. Калі чалавек прыходзіць да нас на пастаянную працу, часцей за ўсё застаецца працаваць да пенсіі. І маладых у нас работнікаў многа — калі трэці спецыялістаў. І што-год моладзь папаўняе нашы рады.

Дзміко Шатаевіч НАДЗІРАШВІЛІ.

Моладзі працавітай і стараннай у нас «злабнае святло» ва ўсім. Сёлета на пасадзі галоўнага агранома і інжынера нашай гаспадаркі прызначаны адпаведна Дзяснін Алегавіч Бераснеў і Уладзімір Леанідавіч Сафронаў. А да гэтага маладыя людзі былі выдучымі спецыялістамі. На новых пасадах, які і раней, працуюць старанна, прызнаныя лепшымі інжынерам і аграномам. Цяпер змогуць на свае вочы убачыць «Дажынкi» і стаць адным з галоўных герояў гэтага прыгожага агульнарэспубліканскага свята.

— **Вельмі цэніце падзякаваць вам работніцы цэнтры рамяства вясковых раёна за дапамогу ў рэстаўрацыі старых прадметаў вясковага быту. Як выспіліваеца, кааператыву падтрымліваеца ідэя па захаванні і адраджэнні старадаўніх беларускіх традыцый.**

— Мы з задавальненнем падтрымалі ідэю адраджэння этнаграфічнай вёскі ў пасёлку Кастрыч-

саў. Тым маглі, дапамаглі. Але не толькі ў нашай гаспадарцы энтузіясты знайшлі падтрымку — і ў гаспадарцы «Ліпаўцы» таксама.

— **Цікава, што менавіта кааператыву «Альгоўскае», напэўна, адзін з нявногіх у краіне, які мае свае фірмовыя крэмы ў абласным цэнтры. І бульбу там купіць можна, і капуста, буркі, мяса. І часта чэргі вяртаюцца за прадукцыяй «ольгаўцаў». Такім чынам гараджанам сваім ролем падтрымліваюць працоўных вясцоўліваў.**

— Так, нашы крэмы вельмі папулярныя сярод жыхароў і гасцей Віцебска. Дзякуючы ім прадаём уласную прадукцыю без парадніцкай з мінімальнымі розніккамі. Пастаянна ўдзельнічаем у розных кірмашах, і не толькі ў Прыдзвінскім краі. І ў Расіі высокая аданлі і якасць экалагічна чыстых прадуктаў з беларускай глыбінкі...

Аляксандр ПУКШЫНСКІ, Віцебскі раён.

«ЧАЛАВЕКА ПРАВЯРАЕ ЧАС»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Напрыклад, на фабрыцы «Альбярцін» устанавілі машыны, якія 20 гадоў стаялі без справы, а на камвольна-прадзільнай фабрыцы зманціравалі французскае абсталяванне, што дае магчымасць прадпрыемству выпускаць новыя віды прадукцыі. Восем мясцакамбінат нарочывае аб'ём — выходзіць на 115%. Нармальна працуе і рывізавод. Там ужо на 25% скарацілі выпуск рознай «барматухы» і пераходзіць на выбар натуральнага віна, на лініі па вытворчасці воцуту нарацілі аб'ёмы ў два разы, і на складах няма запасаў.

— **Дарчы, якая сітуацыя са складскімі заваламі? Удалося разабраць залежы прадукцыі?**

— У гэтым плане ў нас вялікіх праблем няма. Калі на папярова-кардоннай фабрыцы ёсць месячны запас, то яго нельга лічыць вялікім, ды і ён часовы. Прадукцыя мясцакамбіната добра ідзе ў Расію. З матгорных заводаў, які рамантуе сельгастэхніку, разлічваюцца своечасова і там разшыраецца вытворчасць: усталёўваюцца нямецкае абсталяванне па вырабе гідраўлічных шлангаў, будуць выпускацца акумулятарыны батарэй.

— **А як ідзе праца ў сельскай гаспадарцы? Многіх кіраўнікоў СВК памянлі? Ці хапае тэхнікі?**

— У сельскай гаспадарцы я ўжо 26 гадоў. Пачынаў з агранома, затым 10 гадоў адпрацаваў галоўным, потым столькі ж часу кіраваў калгасам... Так што тут я ў сваёй стыхіі. Сёлета змянілася 4 кіраўнікі: адзін пайшоў на пенсію, другі паехаў працаваць на Брэстчыну, а дваіх давяляюць зямліны. Кожнага чалавека правярае час, і хто на што здатны, выяўляе ён. У нашым раёне 15 гаспадарак, з якіх 10 можна лічыць моцнымі. Што датычыцца рэарганізацыі — далучэння слабых гаспадарак да перспектывных — то для нас гэта не самамэта. Вось птушкафабрыка ўзяла пад свой дах сельгаскааператыву, але ён не быў заняпалым. Мясцакамбінат выкупіў адну гаспадарку. Аб'ядналі «Шчару» і «Навадзевятковічы». І бадай усё. Ва ўсякім разе, не спяшаемся. Усё трэба рабіць упэўнена, але без мітусні і эмоцый. Калі пастаўлена задачка, то ўжо ёсць мэта.

Адносна сельгастэхнікі, то наш машына-трактарны парк налічвае 464 трактары, сярод іх ёсць і энэрганасычаныя, напрыклад, «Джон Дзіры» і «Ягурны». Уведзены ў эксплуатацыю 4 сучасныя збожжазчышчальна-сушыльныя комплексы, закупілі 3 імпартныя мабільныя сушылькі. Але і ад айчынай тэхнікі мы не адмаўляемся, сёлета ўзялі 8 трактароў і ў наступным годзе закупім яшчэ дзесяць.

— **Вы аддаце перавагу сістэмай працы? Гэта звязана з выхаваннем ці жыццё навучыла?**

— Родам я са Шчучынскага раёна, мае бацькі працавалі на ферме. І жонка з нас выхоўвае не толькі бацька і маці, але і зямля, на якой мы выраслі. Усё разам і фарміруе характар чалавека. І я лічу, калі заданне перада чалавекам пастаўлена, то неабходна

выконваць. Здарэцца, па аб'ектывных прычынах нехта не справіўся, але ў цэлым такое бывае рэдка.

— **Іосіф Воспіваіч, не будзем стамляць чытача вытворчымі дасягненнямі і праблемамі, а што чуваць у сацыяльнай сферы?**

— А яна ў раёне на першым месцы. Напрыклад, у сістэму аховы здароўя ўключылі 2 млрд рублёў. У горадзе працуюць 6 устаноў УГД, і гэта без прыватнікаў. Чалавеку не трэба чакаць чаргі на абследаванне. У Слоніме ёсць урачы высокай кваліфікацыі, у прыватнасці, у нас праводзяць аперацыі па замене тазасценных суставаў. Такое далёка не ў кожным раёнцынтры здольны зрабіць. Сёлета адрамантавалі пяць сярэдніх школ — адукацыя таксама не забыта. Чарга на жыллё ў горадзе — 3 тысячы чалавек. Вялікая дзяць 50-тысячнага горада ці

«ВАС КАРАВАЕМ І ПЕСНЯЙ ВІТАЕМ!»

«ЗА ЎРАДЖАЙ НЕ ТРЭБА БІЦЦА, ЯГО ТРЭБА ЎБІРАЦЬ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Гэта работа без выхадных, гэта лета без родных. А ці бывае час хоць бы пагутарыць з імі? — пытаюся ў Сяргея.

— З сямейнымі гутарым па тэлефоне. Іду на работу — яны спяць, прыходжу — спяць. Часам вернешся дамоў крыху раней, пакуль жонка не заснула, дык яна расказвае, што дачка ўсё чакала мяне, але так і не дачкалася — заснула. Зразумела, мне, як і усім, хочацца вольнага часу. Хочацца і дома пабыць, і з дзіцем у парк схадзіць, і з сябрам сустрэцца, і да бацькоў з'ездзіць, дапамагчы. Хочацца... Але не атрымліваецца.

— А калі ж вы апошні раз былі ў адпачынку?
— У лютым.
— І атрымалася адпачыць сярод зімы?
— Змяніў працу, паехаў да бацькоў, ім трэба дапамагчы на гаспадарцы, дровы нарыхтоўваць і іншае.
— А ці не шкадуеце, што з былога месяца працы ў Мінскавадаланне перайшлі ў агракамбінат?

— Там быў васьмігадзінны працоўны дзень, — на-стальгійна ўздыхае Сяргей, а пасля дадае: бывае, нешта зломіцца, стаіш, нервуешся, бо можна было б казіць, тут зграчача і падумаеш, ат, надакучыла ўсё, кінуў бы... Але праца падабаецца, у мяне цяга да тэхнікі, асабліва да такой складанай.

Ды і ведаў Сяргей Шалуха, калі з менш прыбытнага папярэдняга месца пераходзіў працаваць у агракамбінат, з чым ён сутыкнуўся. Яшчэ да службы ў арміі хлопцаў паўдзельнічаў не ў адной уборачнай кампаніі — разам са сваім дзядзькам выходзіў у поле памочнікам камбайнера. Прынамсі, калі мець галаву і жаданне, у сельскай гаспадарцы можна здабыць грошы на сямя. Падчас жніва механізатары атрымліваюць самыя вялікія даходы. Напрыклад, у адзін з дзён жніва Сяргей ўдалося «намалаціць» сабе больш чым на 100 тысяч рублёў. А за жнівень ён зарабіў больш за чатыры мільёны. Як прызнаўся Сяргей, падчас жніва ён не ставіў сабе мэту, як мага больш зарабіць, — проста «імянуцца хутчэй намалаціць, закончыць, каб складаных дзён стала менш». Але праца ў сельскай гаспадарцы ніколі не пераводзіцца. З вясны гэта напружаны графік з паспелымі, нарыхтоўкі кармоў, апрацоўкі палёў (прынамсі, некаторыя віды работ механізатары праводзяць у начную змену). І працаваць у рэжыме «нон-стоп», без адпачынку і з падоўжаным працоўным днём, даводзіцца да лістапада, а ў зімку — то салому трэба звесці, то снер прыбраць, ды і тэхніка доглядаў патрабуе. Калі патрапіць яна ў добрыя рукі, ды і адна ад яе будзе лепшая. «Тэхніку трэба адчуваць. Можна і малпу за руль пасадзіць, але што з гэтага атрымаецца. За машынай неабходна сачыць, падбачыць пэўныя нюансы, калі падаецца, што нейкая дэталюжка выйшла са строю, неабходна ўвесць час правярць яе, памагчы замяніць загадка, у вольны час, а не на полі, падчас жніва. Калі з-за паломкі прастаіш паўдзень, можна шмат згубіць», — упэўнены камбайнер.

— А на «Дажынкі» імкнуліся патрапіць?
— Так, у «Дажынкі» імкнуліся патрапіць? — цікалюся ў Сяргея.
— Калі ў мінулым годзе патрапіў на «Дажынкі» — як адпачнуць з'ездзіць, можна было раслабляцца, паглядзець канцэрт. Ды і прыемна, калі вінушчы, адзначаюць, дораць падарункі. Безумоўна, было жаданне зноў апынуцца сярод пераможцаў. Ды і спарбніцтва падштурхвае. Калі бачыш, што нехта на жніве дасягае пэўных вынікаў, імкнешся нагнаць, рабіць не горш.

Вядома, шмат у чым поспех на жніве залежыць і ад тэхнікі. Сяргей дастаўся «ДжонДэір». «Я спачатку працаваў у гаспадарцы на трактары, а пасля сказаў, што хочучы даць мне камбайн. Планаваў даць ста-

ры. А пасля дырэктар вырашыў выдзеліць мне новы камбайн, сказаў: «малады, жанаты, дзеці ёсць, няжык зарабляе грошы», — расказвае Сяргей Шалуха.
А як так атрымалася, што самы лепшы камбайн адважыліся даць маладому спецыялісту, а не тым людзям, што з вопытам працы, цікаюцца ў галоўнага інжынера агракамбіната «Ждановічы» Дамітрыя ЛАГВІНОВІЧА.

— Малады, ды перспектыўны. Калі чалавек год у гаспадарцы адпрацуе, ужо бачна, на што ён здольны. Ведаеш, які характар, якое стаўленне да працы, якое выхаванне.
Як прызнаўся Дамітрый Паўлавіч, такі спецыяліст, як Сяргей — на вагу золата, нават сустваста з вялікім Мінскам не на карысць кадравага пытання. Сталіца заманьвае вялікімі заробкамі, ды і не кожны здольны вытрымаць гаспадарчы рэжым — калі 9 месяцаў, з часу як сышоў снег, да лістапада, пакуль не будзе ўбраны з палёў апошні качан капуста, неабходна працаваць у напружаным рэжыме. Таму і даражэ тут сапраўдным спецыялістам. Ствараюцца для іх умовы для праасоўвання (павышаюць кваліфікацыю, не бяцца даражэць сумую лепшую тэхніку — а гэта і больш камфортныя умовы працы і вышэйшыя расцэнкі пры апрацоўцы).

Як заўважыў Дамітрый Лагвіновіч, уборачная сёлета не была складанай. Так, лета выдалася няўдалым: калі па вясне віды на ўраджай былі добрыя, чакалася, што ўраджайнасць будзе не горшая, чым летась, дык пасля дажджы ўнеслі свае карэктывы. Калі зямля была пераўвільготнена, што ў поле немагчыма было ўлезці, многія працэдурны на апрацоўцы палёў не ўдалося зрабіць свечасова. Але ў апошні месяц неба злітавалася, і жніво ўдалося правесці хутка і якасна.

Галоўны інжынер агракамбіната напрасіў: «Вы толькі не пішыце, што ў нас ішла бітва за ўраджай. Гэта напярэмы выраз. За ўраджай не трэба біцца, яго трэба ўбіраць».

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ, фота аўтара.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Тым часам на галоўнай плошчы горада збіраліся гараджане і госці. Іх сустрэкаў бронзавы князь Уладзімір Васількавіч, якога ўсталявалі акурат перад святам. Імя знакамітага «Філасафа» звязана з Кобрын-нама, паводле летапісу, у 1287 годзе ён падараваў горад сваёй жонцы княгіні Вользе. Лія скульптуры за-трымліваліся тым, хто прайшоў спе-цыяльны кантроль. Для кобрынцаў стала непрывычным, што ім даво-дзілася ісці праз агароджу з ме-талашукальнікам і паказваць свае рэчы. Але ўсе разумелі: робіцца гэта для гаранты бяспекі кожнага ўдзельніка свята. Ніхто асабліва не абуралася. Проста на ўсе праходы патрабавалася больш часу. Ваша-му карэспандэнту за паўна дзвя-ляся прайсці праз металашукальні-кавую разойма. Нават старшыня Ко-брынскага райвыканкома Мікалай Кенда не пабыў у гэтай працэду-ры: правілы для ўсіх адны.

багатым кірмашом. Сапраўды, на вуліцы Дзяржынскага разгарнулі свае палаткі прадпрыемствы з усёй краіны. Людзі сядзелі за столікамі імправізаваных рэстаранаў, як правіла, цэлымі сем'ямі. Прыходзілі і з сябрамі, мяр-куючы на рознагаловае, былі госці і з суседніх Польшчы, Украіны. На гэтым кірмашы былі з калыжанкамі нарэшце пакаштавалі знакамітай кобрынскай каўбасы з шакаладам, а мясцовы кансервавы завод да свята зрабіў вялікі зніжкі на пра-дукцыю. Людзі падоўгу затрымлі-валіся на кірмашы рамястваў.
На плошчу Леніна тым часам на-кіравалася калона героўў сёлетніх

Святлана ЯСКЕВІЧ.
Фота аўтара і БЕЛТА.

БЫЦЬ ЛЕПШЫМІ — ДОБРАЯ ЗВЫЧКА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Дождж для нашай цяжкай глебы — гэта вялікая праблема. А дзесяць хвілін урагану могуць зруйнаваць нашу гадавую працу. Таму Юшкевіч выбірае для сваёй паўнацэннай гаспадаркі беларускія гатункі збожжавых з устойлівымі кароткімі і тоўстымі сціблямі. Гэта раней казалі, што трэба расціць пшаніцу ў чалавечы рост, а цяпер трэба працаваць су-праць палягання.
— Мы — дзеці прыроды, і пера-магчы яе немагчыма, — перакана-ны галоўны аграном «Зары». — Але мы можам зрабіць максімум з таго, што ў чалавечы сілах. З дапамогай новай тэхнікі і дзякуючы прафесіяналізму механізата-раў атрымліваецца найбольш з таго, што дае нам Бог.

Новая тэхніка была спачатку сапраўдным бедствам: інструкцыі на замежнай мове, касмічны вы-гляд панэлі кіравання, немагчы-масць саматужнага рамонта і ад-сутнасць спецыялістаў. Набраліся вопыту на практыцы.

— Таму маладыя механізатары, якія могуць разбірацца ў сучаснай камп'ютарнай тэхніцы — гэта будучае нашай гаспадаркі, — лічыць Алег Івашкевіч. — Часта механі-затары рыхтуюць з хлопцаў са школы, дзе яны вучыліся так-сяк. Але такія могуць працаваць на трактары, а на складаных працах — толькі прыроджаныя і цікаўныя да тэхнікі самавучы. Без такіх ме-ханізатару, як наш Уладзімір Кор-сак, лепшым аграномам ніколі не стаць!

— Я жадаю ўсім святочнага на-строю, — сказаў ён напярэдадні. — А потым вяртацца і працаваць. Сумаваць вясюліцам няма калі, зноў паспэўна. Да снегу працы хоцьце, не раслабляйся!

Жаданні і магчымасці

Уладзіміру Корскаму няма часу для інтэрвію за хіміпрапоўкай, а пра-цоўны кабінет галоўнага агранома ў праўленні агракамбіната «Зара» мае абсалютна нежылы выгляд: па-перы замест камп'ютара, тэлефон дакнопаўнай рэчы, кветкі і чайнік ні-кому тут не патрэбны.
— Я як з сакавіка пайшоў на палі, дык яшчэ і не вярнуўся: у ка-бінет толькі раз на тыдзень захо-

джу, — тлумачыць Алег Івашкевіч. — Праца калі не кругласутачна, то ад 6 раніцы да 21-й увечары дакладна. Жонка прызычалася: кажа, нібыта за вайскоўца, а не за агранома замуж пайшла.

За прэміі, якія галава сям'і атрымлівае штогод на «Дажын-ках», набыты прыстойны аўтама-біль. А цяпер грошы патрэбны на вяселле: адна дачка пайшла за-муж, цяпер другая збіраецца.

— Я чалавек сентыментальны, на сцэне «Дажынак» шырока ўме-наюцца праз слёзы радасці, — пры-знаецца галоўны аграном. — Там усё хутка: руку Прэзідэнт паціснуў, і ты пайшоў. Але на самым пер-шым свечце ён са мною, як з зямля-ком, усё ж пагутарыў: Аляксандр Лукашэнка ведае наогул гаспа-дарку, ён падзякаваў за працу і пажадаў поспехаў. Мы яго пажаданне і выконва-ем!

У сваю чаргу, Алег Іваш-кевіч хоча ў свята пажадаць усім сваім калегам супа-дэльнага жаданняў з магчы-масцамі:
— Мы ж працуючыя: хто на зямлі застаўся — гэта людзі працы. Я памятаю часны, калі не было маг-чымасцаў: у развал 1990-х і гаспадарцы мы шукалі па падворках барану, каб падрыхтаваць глебу. А ця-пер мы на іншым узроўні, і ў ёсць усё магчымасці, каб зрабіць правільна і атрымаць вынік.

Ілона ІВАНОВА,
Магілёўскі раён.

АГРАКАМБІНАТ «ЗАРА»

Малалочна больш за 22,5 тысячы тон збожжавых. Ураджайнасць перавысіла 78 цэнтнераў з гектара.

— Уборачная кампанія была складаная, — паведаміў галоўны эканаміст Уладзімір Уласаў. — 3-за дажджлівага надвор'я камбайны гразлі ў палях, некаторыя ўчасткі па-кайдані і ўбіралі потым. Але нягледзячы на складанасці, стратаў мы не дапусцілі.

— У шматпрофільнай гаспадарцы практычна ўсё збожжа ідзе на корм жывёле. Увосень трэба яшчэ ўбраць кукурузу і на-рыхтаваць больш за 20 тысяч тон сіласу. Сёлета ў агракамбінате плануецца надаць ад каровы да 7 тысяч літраў.

Прыбыткі ёсць: рэнтабельнасць цяпер перавышае 17%, а да канца года мяркуюцца выйсці на 25%.

У «Зары» працуюць каля 800 чалавек, сярэдні заробак — 760 тысяч рублёў.

Хлеб вырас, горад — расце

Жніва на Заходняй Украіне Мінска. Фота Анатоля КЛЕШЧУКА

КАСІЎ ЧЭРКАС КАНЮШЫНУ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Вы знайшлі тую культуру, якая ў вас дае аддачу?

— Так: канюшына і люцэрна — дзве асноўныя культуры. Мы сталі больш займацца бабовымі і пашы-рылі паспяўныя плошчы кукурузы. — **Размова, відаць, і аб тэх-налогіях...**

— Мы набылі два кармаўбо-рачныя «Ягуры», ёсць касікі ім-партныя. Увогуле дасягаем такіх поспехаў таму, што купляем шмат тэхнікі: і па лінію, і імпортнай. У нас вельмі вялікі машына-трак-тарны парк. Сёлета купілі 5 МА3аў з прычэпам, 2 камбайны, 2 машы-ны грузасажыражы, культывата-ры, сеекі... Вось таму ў дзень мы можам нарыхтоўваць да 1000 тон сенажнай масы.

— А адзінаццаць гадоў таму, калі прыйшлі, лічылі вы былі?

— 200—300 тон. Дзень і тое з вялікімі цяжкасцямі. Сёння зусім іншая тэхніка, у тым ліку добрыя гомельскашаўскай «КЗРы». Часам у нас не хапае людзей і тэхнікі на адвозку скошанай травы, бо ў гас-падарцы адначасова трэба шмат чаго рабіць.

— Кармы недастаткова вы-расцілі і сабраць, іх жа трэба і захаваць...

— Мы сёлета пабудавалі яшчэ дзве сіласныя ямы — для захоў-вання грубых кармоў — на 6 ты-сяч тон. На наступны год плануем яшчэ столькі ж зрабіць. У нас з гэтым праблема няма. Увогуле будзе пад 60 тысяч тон сховацца. Для канцэнтраваных кармоў будзем да-ваць на 9 тысяч тон сховацца — для зерня. Кукурузу вырошчваем не толькі на кармы, але і на зерне. Здрабняем і захоўваем яе сыроў у траншэі на новых тэхналогіях, каб потым скармліваць жывёле. І яшчэ пласчым зерне і захоўваем яго ў вакуумнай упакоўцы. Так што праблем з захаваннем кармоў ня-ма. Іх якасць — на першым месцы. Кармоў многа, цяпер трэба, каб была жывёла. Таму будзем суча-сны комплекс на 720 гадоў дойнага статку. На будучыню плануем па-шырыць пагапоўе не толькі буйной рагатай жывёлы, але і свейны. У наступным годзе будзем будаваць комплекс на 10 000 тысяч гадоў свейны. Да 2010 года ў нас павін-на быць 10 тысяч свейны і столькі ж буйной рагатай жывёлы. Цяпер 6 тысяч свейны і 9 тысяч бычкоў з цялушкамі. Калі ўборам усё, што сёлета нарасілі, у нас будзе двух-гадовы запас кармоў. У наступным годзе будзем больш сеець зерне-вую групу, каб на паўтара года ха-піла і зерня.

— У вас вялізныя планы ў год, калі многія горадцы абкрызі-се...

— Прызнацца, мы амаль што не адчулі, што такое крызіс. Калі б у нас на месцы была б перапрацоўка малака, увогуле б не адчулі.

— У вас не толькі каровы і я-дрэнна сьеба адчуваюць, але і лю-дзі побач з імі...

— Людзі — самае галоўнае. Без іх не было б гэтай перамогі. Мы падрабталі на кармаўборачныя камбайны вопытных спецыялі-стаў, вельмі адказных людзей. Гэта Аляксандр Масцяпану і Валерый Баяркін. Яны не глядзяць на час і працуюць за сумленне — у сезон з шасці раніцы і да позняга вечара. За гэта і атрымліваюць надбавкі.

— У вас тры планы ў год, калі многія горадцы абкрызі-се...

— Прызнацца, мы амаль што не адчулі, што такое крызіс. Калі б у нас на месцы была б перапрацоўка малака, увогуле б не адчулі.

адной такой жывёліны даходзіць да тоны — у нас 800 гадоў цёлак і буйкоў гэтай пароды. Да таго ж мы хочам на 100% забяспечыць сябе матачным пагапоўем. У нас жа сёння шматпрофільная гаспадарка. Займаемся не толькі вырошчваннем кароў, але і гарод-ніцой, вырошчваем травы і зерне на насенне, займаемся гандлем і грамадскім харчаваннем — у нас ёсць свае крамы ў Гомелі і Урчкі-кім, займаемся вытворчасцю спі-рту-сырцу, вытворчасцю каўбасных вырабаў і паўфабрыкатаў. Сёння вырабляем прадукцыі больш, чым увесць Нараўлянскі або Хойніцкі раёны. Калі ў нас раптам узнік-ла праблема ў адной галіне — па малацэ, напрыклад, — ёсць іншая галіна, якая нас выратавае. Вось цяпер не атрымліваецца ў нас зда-ваць мяса, дык мы пашыраем вы-творчасць свайго каўбаснага цыха і будзем выпускаць больш паўфа-брыкатаў у вакуумнай упакоўцы, каўбасу вышэйшага гатунку. Нашу прадукцыю ў гандлёвых пунктах прадпрыемства разбіраюць да кан-ца дня усю, нічога не застаецца. Мы ж выпускаем з натуральнага мяса, без дабавак.

— У вас амаль што замкнуты цыкл вытворчасці...

— Хацелася б. Таму плануем яшчэ і адкрыць свайго невялікага цыха па перапрацоўцы малака. А то часам залежым то ад мясакамбіна-та, то ад малакакамбіната. Апошні тры месяцы не паліць нам грошы. Мы прадалі спірту на 2 мільярды рублёў, а грошы ніяк не атрымаем. Я сёння бяру крэдыт на 600 мільё-наў рублёў, каб людзям выплаціць зарплату, а мне павінны вярнуць тры мільярды рублёў. Атрымліва-ецца, што сам крэдытну кагосці. Калі мы усё зробім, як запланавана, наша прадукцыя стане больш таннай і для пакупніка будуць мен-шыя гандлёвыя надбавкі.

— У вас тры планы ў год, калі многія горадцы абкрызі-се...

— Прызнацца, мы амаль што не адчулі, што такое крызіс. Калі б у нас на месцы была б перапрацоўка малака, увогуле б не адчулі.

— У вас тры планы ў год, калі многія горадцы абкрызі-се...

— Прызнацца, мы амаль што не адчулі, што такое крызіс. Калі б у нас на месцы была б перапрацоўка малака, увогуле б не адчулі.

— У вас тры планы ў год, калі многія горадцы абкрызі-се...

— Прызнацца, мы амаль што не адчулі, што такое крызіс. Калі б у нас на месцы была б перапрацоўка малака, увогуле б не адчулі.

— У вас тры планы ў год, калі многія горадцы абкрызі-се...

— Прызнацца, мы амаль што не адчулі, што такое крызіс. Калі б у нас на месцы была б перапрацоўка малака, увогуле б не адчулі.

— У вас тры планы ў год, калі многія горадцы абкрызі-се...

— Прызнацца, мы амаль што не адчулі, што такое крызіс. Калі б у нас на месцы была б перапрацоўка малака, увогуле б не адчулі.

— У вас тры планы ў год, калі многія горадцы абкрызі-се...

— Прызнацца, мы амаль што не адчулі, што такое крызіс. Калі б у нас на месцы была б перапрацоўка малака, увогуле б не адчулі.

— У вас тры планы ў год, калі многія горадцы абкрызі-се...

Рабочыя калгаса Урчыцкае закрываюць сіласную яму.

прыемствы. Калі я зразумеў такое становішча, пайшоў іншым шля-хам — стаў будаваць катэдры ў бліжэйшых вёсках, дзе ёсць газ. Менавіта не кватэры ў шматпа-вяхровых дамах, а катэдры — каб сваёй агарод быў, сад, гаспадарка. Каб чалавек на зямлі жыў.

— Людзі цянця створанія ўмовы?

— Працаваць у горадзе і пра-цаваць у вёсцы — вялікая розніца... Гарадскія хоцьце, каб у іх было два выхадныя дні, з 8 да 17 працоў-ны дзень... А ў нас, калі час пік, праца без выхадных з 6 раніцы да 11 вечара. Мы плацім за працу ў выхадныя ў двойным памеры, ад-нак гарадскія не ўсе вытрымліва-юць такі рэжым. Не хочучы і грошай, не хочучы і працаваць. Таму я імкнусь браць у калгас людзей вясковых, да нас прыязджаюць з Лельчыцкага, Веткаўскага, Бу-да-Кашалёўскага, Акцёрскага, Нараўлянскага, Брагінскага раё-наў...

— А вось тры перадавікі, пра-дстаўнікі Гомельшчыны і калгаса «Урчыцкае» на «Дажынках», якія таксама прыязджаюць?

— Так. Камбайнер Аляксандр Масцяпану прыехаў да нас з Ві-цебшчыны, а вадзіцель Валерый Чыгіроў — з Магілёўшчыны. У нас чарга на кватэры калі і будзе 20—30 чалавек, дык складаецца з тых, хто толькі наўдана прый-шоў да нас. Усе астатнія атрыма-лі добрае жыллё. Мы імкнемся самым розным чынам зацікавіць людзей: гэта і льготныя крэдыты на жыллё і магчымасць авансам купляць прадукты харчавання ў сваіх крамах, і натуральна, і прэміі, зразумела, за выдатную працу. І вучымся пастаянна. Вось толькі што спецыяліст вярнуўся з Аўстрыі — глядзела, як у іх ро-біць каўбасы, жывёлаводы ездзілі ў Польшчу, паедуць у Чэхію, ва Украіну, у Літву, у Латвію... Ко-жны год спецыялісты абавязкова ездзяць вучыцца. Акрамя таго, бя-ром маладых спецыялістаў пасля заканчэння сельгаскадэміі.

— Нарыхтоўка кармоў у калгасе «Урчыцкае» — працэс амаль што бесперапынны. Яна пачынаецца ў 20-х днях мая і заканчваецца толькі ў лістападзе: рэздыку ўбі-раюць практычна пры маразах. Акрамя таго, пры кожнай ферме засеяны ўчасткі з падножным кормам для жывёлы. Так што яшчэ ў кастрычніку-лістападзе каровы атрымліваюць «жывыя» вітаміны. У гаспадарцы такім чынам эканомяцца кармы, на-рыхтаваныя на зіму. Цяпер, калі распушліца ўшаноўвае героўў сёлетняга сельгасгаспадарчага го-да, рабочыя калгаса «Урчыцкае» закрываюць пяском сіласную яму.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ВІНШАВАННІ ПРЭЗІДЭНТА

...3 Днём мытніка

Кіраўніцтва, асабоваму складу, ветэранам мытнай службы Рэспублікі Беларусь

Паважаны супрацоўнікі і ветэраны мытнай службы! Прыміце шырыя віншаванні з прафесійным святам — Днём мытніка. За гады незалежнасці ў Рэспубліцы Беларусь сфарміравана сучасная мытная служба. Створаны неабходная заканадаўчая база, належная інфраструктура, укаранены перадавыя метады кантролю.

Сёння мытныя органы займаюць важнае месца ў рэгуляванні знешнегандлёвай дзейнасці, фарміраванні бюджэту краіны, спыненні трансгранічнай злчыннасці, умацаванні бяспекі дзяржавы і забеспячэнні яе суверэнітэту.

Перакананы, што ў далейшым вы будзеце дасканала і аператыўна вырашаць адказныя дзяржаўныя задачы па абароне эканамічных інтарсаў рэспублікі, сумленна служыць Айчыне, сваёй працай садзейнічаючы умацаванню яе пазіцыі ў свеце.

У гэты знамянальны дзень жадаю ўсім асабоваму складу, ветэранам мытных органаў і членам іх сем'яў моцнага здароўя, шчасця, аptyмiзму і далейшай плённай дзейнасці на карысць Рэспублікі Беларусь.

...3 65-годдзем утварэння Гродзенскай вобласці

Жыхарам Гродзенскай вобласці Дарагія сябры! Прыміце самыя шчырыя віншаванні ў сувязі з 65-годдзем утварэння Гродзенскай вобласці.

Заснаваная ў ваенным 1944 годзе вобласць прайшла вялікі шлях. У кароткія тэрміны жыхары змаглі аднавіць разбураную народную гаспадарку, узяць з руін гарады і вёскі.

Самаадданая праца гараджан і сельскіх жыхароў ператварыла Прыняманскі край у адзін з перадавых, паспяхоўных, сацыяльна стабільных рэгіёнаў з высокімі паказчыкамі эканамічнага развіцця, багатым інтэлектуальным і кадравым патэнцыялам.

Перадавыя пазіцыі займае вобласць і ў сельскагаспадарчай вытворчасці. За вопытам атрымання рэкордных урадкаў, надояў і прыбыўнасці ў ваце сюды едуць аграры ўсёй рэспублікі.

На Гродзенскай уражальнымі тэмпамі вядзецца будаўніцтва жылля, добраўпарадкаўваюцца населеныя пункты, рэстаўрыруюцца гістарычныя помнікі. Вобласць вызначаецца навуковымі, культурнымі і спартыўнымі дасягненнямі. Тут паслядоўна рэалізуюцца ўсе прынятыя сацыяльныя праграмы, што дае падставу з упэўненасцю глядзець у будучыню.

Поспехі працаўнікоў Прыняманскага краю — гэта вынік іх працавітасці, прафесіяналізму, творчасці і энергіі.

Жадаю жыхарам Гродзеншчыны моцнага здароўя, шчасця і новых поспехаў на карысць любімай Айчыны.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

Большасць насельніцтва карыстаецца рускай мовай, але і беларуская нам родная

Для большай часткі насельніцтва Беларусі (72 %) асноўнай мовай, якая выкарыстоўваецца ў паўсядзённым жыцці, з'яўляецца руская. Такія вынікі даследавання, праведзенага Інфармацыйна-аналітычным цэнтрам пры Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Больш за п'яту частку рэспандэнтаў — 21,7 % — звычайна выкарыстоўваюць пераважна сумесь моваў, і толькі для 11,9 працента рэспандэнтаў асноўнай мовай паўсядзённага жыцця з'яўляецца беларуская. Найбольш шырока руская мова выкарыстоўваецца гараджанамі — 78,7 працента.

Разам з тым пераважна большасць жыхароў валодае беларускай мовай: 29,4 % — свабодна размаўляе, чытае і піша на ёй, 52,5 % — можа размаўляць і чытаць на беларускай мове, 8,3 % — разумее мову, але ні размаўляць, ні чытаць на ёй не можа. Зусім не ведае беларускай мовы дзясятая частка насельніцтва. Прыкладна столькі ж рэспандэнтаў паведалі, што ніколі не вывучала беларускую мову.

Сярод жыхароў глыбінні беларускую мову як асноўную ў паўсядзённым жыцці выкарыстоўваюць 18,8 %. Сярод абласцей найбольш беларускамоўныя Гродзенская, Брэсцкая і Мінская.

На выкарыстанне беларускай мовы паказала п'ятая частка старэйшага пакалення і толькі 6 % моладзі ва ўзросце да 30 гадоў.

Больш за палову апытаных — 55,1 працэнта — лічыць, што ў сельскіх выканкамах, Саветах пастаянна ці час ад часу выкарыстоўваюць беларускую мову. Выкарыстанне ў той ці іншай ступені мовы на ўзроўні раённых, гарадскіх органаў дзяржаўнага кіравання адзначылі 34,4 % рэспандэнтаў, на абласным і рэспубліканскім узроўнях — 26,7 і 30,5 % адпаведна.

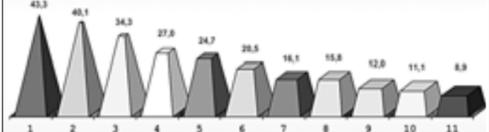
На пытанне пра тое, якая мова больш родная незалежна ад ступені валодання, 69,5 % рэспандэнтаў назвалі рускую, 36,7 % — беларускую, 1,2 % украінскую, 1,1 % — польскую.

Бліжэйшай і больш роднай беларускую мову для сябе лічыць 45,6 % жыхароў сельскай мясцовасці і 33,1 % гараджан. Роднай беларускую мову назвала таксама трэць апытанай моладзі. 12,6 % рэспандэнтаў адзначылі, што валодаюць і іншымі мовамі акрамя рускай, беларускай, польскай, украінскай, літоўскай. У асноўным гэта англійская і нямецкая мовы. Не валодаюць ніякімі іншымі мовамі акрамя той, што выкарыстоўваюць у паўсядзённым жыцці, толькі 5,1 % апытаных жыхароў Беларусі.

Беларускую мову дома часта ці час ад часу выкарыстоўваюць 35,1 % рэспандэнтаў, на рабоце, вучоце — 29,7 %. Чвэрць насельніцтва выкарыстоўвае беларускую мову пры зносінах у коле сяброў, знаёмых, п'ятая частка выкарыстоўвае яе ў грамадскіх месцах.

Трэць рэспандэнтаў хацела б шыроў выкарыстоўваць беларускую мову ў дзяржаўных установах, п'ятая частка — на рабоце, вучоце, а таксама ў сферы абслугоўвання. Не хацелі б больш шырока выкарыстоўваць беларускую мову 34,5 % рэспандэнтаў.

Якія наступствы можа выклікаць больш шырокае ўжыванне беларускай мовы ў жыцці рэспублікі? (у % ад колькасці апытаных)

1. Палічыць узровень нацыянальнай самасвядомасці.
2. Умацце прэстыж і аўтарытэт краіны ў вачах сусветнай супольнасці.
3. Прывядзе да больш глыбокага ўсведамлення грамадзянамі краіны свайго становішча самастойнай нацыі ў самастойнай дзяржаве.
4. Гэта будзе садзейнічаць згуртаванню насельніцтва краіны ў цэлым.
5. Гэта можа выклікаць напружанасць у асяродку рускамоўнага насельніцтва.
6. Выкліка вялікія матэрыяльныя выдаткі.
7. Актывізуе адносіны з беларусамі за мяжой.
8. Гэта выклікае трывогу і неспакой у грамадстве.
9. Гэта раз'яднае насельніцтва краіны.
10. Гэта ўзмоцніць уплыў апазіцыйных сілаў унутры краіны і па-за яе межамі.
11. У краіну можа вярнуцца частка этнічных беларусаў.

Значная частка грамадства (ад 27 да 43 %) лічыць, што больш шырокае выкарыстанне беларускай мовы ў жыцці рэспублікі прывядзе да кансалідацыі насельніцтва, яго згуртавання шляхам павышэння ўзроўню нацыянальнай самасвядомасці, больш глыбокага ўсведамлення свайго становішча як нацыі. Частка рэспандэнтаў указала на міжнародны аспект праблемы: фактары умацавання прэстыжу і аўтарытэту рэспублікі ў вачах сусветнай супольнасці, актывізацыі таснасука з беларусамі замежжа, магчымасць вяртання ў рэспубліку часткі этнічных беларусаў. Разам з тым да чвэрці рэспандэнтаў выказалі меркаванне аб негатыўных наступствах больш шырокага выкарыстання беларускай мовы: стварэнне напружанасці сярод рускамоўнага насельніцтва, вялікі матэрыяльныя выдаткі, павышэнне трывогі ў грамадстве, разразненне насельніцтва рэспублікі, узмацненне уплыву апазіцыйных сілаў.

Даследаванне таксама паказала, што абсалютная большасць апытаных (84,1 %) выступае за абавязковую наўнянасць у грамадзяні ўстаноў права выбару, якой дзяржаўнай мовай карыстацца.

Ул. інф.

(Прыяцт тэмы ў наступным нумары).

Крымінал

5 КГ ДУРМАНУ КАНФІСКАВАНА ў МІНСКУ

Лісты каноплі 28-гадовы мінчанін хаваў у спецыяльна абсталяваным тайніку на гарышчы свайго жылля.

Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў аддзяленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў ГУУС Мінгарвыканкома, выпуленая партыя каноплі ў сталіцы — адна з самых буйных с'лёкта. А знайшлі наркатычныя рэчывы ў доме жыхара пасёлка Вясянкі Цэнтральнага раёна горада. Паводле слоў апашняга, на дзікарэжыма марыхуану ён патрапіў выпадкова і вырашыў яе сабраць, таму што перыядычна спажывае наркатыкі. Між іншым, сям'я, у якой вырабляе і жыве затрыманы, наўдзяляе бацька, тры браты і сестра з'яўляюцца спрытным, а жыллі не адраозіваецца чыснэй. Крымінальны артыкул, па якім заведзена крымінальная справа, прадугледжвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі на тэрмін да 5 гадоў.

Ігар ГРЫШЫН.

«Кіраўніцтва краіны бачыць у прадпрымальніцкім сектары рэальны патэнцыял у прасоўванні айчынай прадукцыі»

Аналіз паказвае, што колькасць беларускай прадукцыі, якая адгружаецца вытворцамі малым прадпрыемствам і індывідуальным прадпрымальнікам, займае ў агульным аб'ёме прададзеных тавараў у сярэднім 1—3 праценты. Ва ўмовах, калі актуальнай з'яўляецца тэма разгрукі складоў і рэалізацыі гатовай прадукцыі, дырэктар дэпартаменту па прадпрымальніцтва Міністэрства эканомікі Аляксандр ЛІХАЧЭУСКІ назваў гэтыя лічбы на праішоўшай прэс-канферэнцыі «крытычна нізкімі». Гэта пры тым, што ніякі абмежаванні для малага бізнесу ў набыванні айчынных тавараў няма, заўважыў выступоўца. Магчыма, такое становішча склалася з-за таго, што за апошні час не было ніякіх дадатковых намаганняў па актывізацыі працы па прыцягненні прадпрымальнікаў да актывнай рэалізацыі беларускай прадукцыі з боку галіновых міністэрстваў і канцэрнаў, аб'явіў канкампаў і іх прадпрыемстваў, а калі яны і рабіліся, дык мелі неэфэктывны характар.

— Разам з тым, кіраўніцтва краіны бачыць у прадпрымальніцкім сектары рэальны патэнцыял у прасоўванні беларускай прадукцыі як на ўнутраным, так і, што асабліва важна, на знешнім рынках, — сказаў Аляксандр Ліхачэўскі.

Выступоўца ўзначальвае нядура створаную па распараджэнні прэм'ер-міністра Працоўную групу для аператыўнага аналізу сітуацыі, выпрацоўкі мераў і аказання суб'ектам малага прадпрымальніцтва падтрымкі па рэалізацыі беларускіх тавараў на ўнутраным і знешнім рынках. Таму далей размова шла адносна канкрэтных захадаў у гэтым кірунку. У прыватнасці, гэта стварэнне пастаянна дзейных плячавак аптовага (дубнааптовага) гандлю таварамі айчынай вытворчасці ў рэгіёнах і Мінску з мэтай наладжвання прамых сувязяў прадпрыемстваў-вытворцаў з прадпрымальнікамі. «Прынята рашэнне аб стварэнні пілотнай пляцоўкі на базе КУП «Мінскі аптвы рынак».

Як паведаміла намеснік начальніка ўпраўлення арганізацыі гандлю і паслуг Міністэрства гандлю Волга СКУРКО, «Міністэрства гандлю ўжо прынята дастаткова меру садзейнічання прадпрымальнікам», у прыватнасці, зацверджаны графік заезду і размяшчэння на аптвым рынку пяці айчынных вытворцаў, якія павінны будуч зрабіць гэта да 24 верасня. А ўсяго дагаворы для падпісання атрымалі сем прадпрыемстваў, і ім ужо выдзелены гандлёвыя павільныя агульнай плошчай 870 квадратных метраў, якая з цыгам час можа быць павялічана.

Намеснік дырэктара КУП «Мінскі аптвы рынак» Ігар КРЫВЕЦКІ расказаў, што для арганізацыі гандлю тут ёсць уся неабходная інфраструктура. У тым ліку хуткасны інтэрнэт, тэлефонная станцыя на 360 абанэнткі нумараў з унутраным сеткамі тэлефанацыі, разлікова-касавы цэнтр «Беларусбанка», пункт мытнага афармлення, склад часовага захоўвання, мытны склад і іншае. На думку выступоўцы, усё гэта дазволіць весці наўвартаўнае гандлёва-дзейнасць.

— У мэтах скарачэння выдаткаў арганізацыйна-прадуюч, што, натуральна, адб'ецца і на канчатковым кошы тавараў, мы звярнуліся ў Мінгарвыканкам з просьбай разгледзець магчымасць зніжэння стаўкі арэнднай платы для гэтай пляцоўкі.

І Мінгарвыканкам вызначыў яе ў памеры 1,6 еўра замест ранейшай стаўкі ў 6,75 еўра, — сказала далей Волга Скурко.

Паводле яе слоў, каб стымуляваць закупкі беларускіх тавараў

АПЕРАТЫўНА-СТРАТЭГІЧНАЕ ВУЧЭННЕ «ЗАХАД-2009» ПАЧАЛОСЯ ў БЕЛАРУСІ

Аб гэтым паведамілі ў прэс-службе Міністэрства абароны Беларусі.

Тэма вучэння — «Падрыхтоўка і прымяненне рэгіянальнай групы войскаў (сілаў) Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі для забеспячэння ваеннай бяспекі Саюзнай дзяржавы». Галоўная мэта АСВ «Захад-2009» — праверка магчымасці Беларусі і Расіі па забеспячэнні ваеннай бяспекі Саюзнай дзяржавы, яе гатоўнасць да адбіцця магчымай агрэсіі, а таксама павышэнне зладжанасці органаў ваеннага кіравання, паліваю і павятраўнай вывучкі злучэнняў і войскаў часцей узброеных сілаў Беларусі і Расіі, якія ўваходзяць у склад РГВ (с).

Вучэнне на тэрыторыі Беларусі пройдзе ў два этапы. На першым, працягласць якога складзе 5 сутак (18—29 верасня) асноўныя намаганні плануецца засяродзіць на падрыхтоўцы абарончай аперацыі РГВ(с). На другім этапе працягласцю да 7 сутак (23—29 верасня) асноўная ўвага будзе ўдзелена ацэнцы эфэктывнасці функцыянавання Адзінай рэгіянальнай сістэмы ППА Беларусі і Расіі па адбіцці ўдару ў павятра, кіраванні групой войскаў і фарміраванню Беларусі — каля 6,5 тыс. чалавек, Узброеных Сілаў Расіі — каля 6 тыс. чалавек.

Агульная колькасць войскаў, якія прымуць удзел у камандна-штабных вучэннях, складзе каля 12,6 тыс. чалавек, у тым ліку ад Узброеных Сілаў, іншых войскаў і фарміраванняў Беларусі — каля 6,5 тыс. чалавек, Узброеных Сілаў Расіі — каля 6 тыс. чалавек і Узброеных Сілаў Украіны.

Міністры абароны Беларусі і Казахстана Леанід МІЛЬЦІЦАў і Адільбек ДЖАКСЫБЕКАў.

ных Сілаў Казахстана — каля 30 чалавек. Ажыццёвыя прызыў з запasu каля 1,8 тыс. ваеннаабавязаных, якія таксама прымуць удзел у АСВ.

Да АСВ «Захад-2009» таксама прыцягнуты аперацыйныя групы штабoў зон і раёнаў тэрытарыяльнай абароны, сфарміраваныя органы кіравання і падраздзяленні тэрытарыяльных войскаў Літкага, Баранавіцкага, Барысаўскага, Лепельскага, Аршанскага, Асіповіцкага раёнаў.

У вучэнні задзейнічана баявая і спецыяльная тэхніка, у тым ліку 103 лятальныя апараты (63 самалёты і 40 верталёты), каля 470 баявых браніраваных машын, 228 танкаў, 234 самаходных і буксуючых артылерыйскіх гарматы, мінамёты і рэактыўныя сістэмы запаловага агню. Асноўнае месца правядзення аперацыйна-стратэгічнага вучэння Абуз-Лісноўскі палігон, дзе 29 верасня будуч адпрацаваны асноўныя мерапрыемствы практычных дзейнаў войскаў (сілаў). Асобна, на Барысаўскім палігоне, будзе праходзіць вучэнне па плане Генеральнага штаба Узброеных Сілаў Расіі. Яго задумна не звязана з задумай АСВ «Захад-2009». Актуальная фаза пройдзе з 27 па 28 верасня.

АСВ «Захад-2009» таксама прадугледжвае дзейнасць Узброеных Сілаў Беларусі на тэрыторыі Расіі (палігоны Ашулук, Тэлемба).

БЕЛТА.

Міністры абароны Беларусі і Казахстана Леанід МІЛЬЦІЦАў і Адільбек ДЖАКСЫБЕКАў.

Заўтра — Дзень работнікаў лесу

Працаўнікі лесу — гэта не толькі тыя, хто садзіць і ская пушча». Шмат гадоў ён бездакорна нясе егерскую службу, пайшоўшы па слядах свайго дзеда, вялікага прыродолюбца. У сваім лесе Генадзь ведае кожную звярнуў сцэжу, штодзёна напаяўна кармушкі для дзікоў і аленяў. Ён мае рацыю, што без жывёл і птушак лес — нежывы.

Фота Анатоля КЛЕШУЧКА.

У Брэсце стартваў чэмпіят Еўропы па акадэмічным вэславанні

З прывітальнымі словам на урачыстай цырымоні адкрыцця да ўдзельнікаў спартыўнага зварнуся старшыня Брэсцкага абласнага вяслярнага камітэта Канстанцін Сумар.

Ён адзначыў, што правядзенне такога маштабнага і значнага спартыўнага мерапрыемства

мае асаблівае значэнне не толькі для Брэста, але і для ўсёй Беларусі.

Праграма чэмпіяната разлічана на тры дні. Учора каманды правялі папярэднія заезды. Самай напружанай аб'ядзе стаць наўдзяля, 20 верасня; у гэты дзень адбудуцца фінальныя заезды. Штодзёна за

спартыўнымі баталіямі змогуць назіраць да паўтары тысячы бальшчыкаў. Тыя, хто не трапіць на трыбуны, змогуць размясціцца ўздоўж канала, добра ўмовы надвор'я спрыяюць: удзельніку чэмпіянатаў Брэст сустрапа па-летняму сонечным надвор'ем.

БЕЛТА.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

по продаже права заключения договора аренды нежилых помещений республиканской собственности

Организатор аукциона — УП «Минский городской центр недвижимости», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, ком. 10. Арендодатель — ОАО «Белнегторгем-наладка», г. Минск, ул. Академическая, 18. Предмет аукциона — право заключения договора аренды сроком на 3 года нежилых помещений, расположенных на первом этаже и в подвале объектов по адресу: г. Минск, пр. Пушкина, 66/43. Общая арендуемая площадь помещений 425,26 кв.м, в том числе: 246,11 кв.м на первом этаже для производственного использования — под торговое помещение; 179,15 кв.м в подвале для производственного использования (под размещение тренажерного зала, фитнеса и солярия).

Аукцион проводится со следующими условиями: благоустройство территории, прилегающей к торговому помещению; оформление внешнего интерьера торгового помещения и входа в общежитие в едином стиле; обустройство места для складирования отходов и самостоятельного сбора отходов с заключением соответствующих договоров с УП «Жорес» и УП «Спецкоммуналторг»; работа территории, прилегающей к торговому помещению (10 метров от здания).

Начальная цена права заключения договора аренды (предмета аукциона) 3 721 025 рублев.

1) уплачивает задаток в размере 10 % от начальной цены предмета аукциона путем перечисления денежных средств на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «Белпромстройбанк» по Минской области, код 153001331 г. Минск, бульвар им. В. Мулявина, 6, УНП 190398583 и представляет копию платежного поручения о перечислении задатка организатору аукциона;

2) подает организатору аукциона заявление на участие в аукционе с приложением следующих документов: юридическое лицо — резидент Республики Беларусь; копию документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица;

юридическое лицо — нерезидент Республики Беларусь;

легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения;

индивидуальный предприниматель: копию документа, подтверждающего государственную регистрацию индивидуального предпринимателя;

3) заключает с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

При заключении соглашения о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона организатору аукциона предъявляются:

представителем физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица — доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность данного представителя;

физическим лицом — документ, удостоверяющий личность.

Прием заявлений на участие в аукционе с приложением необходимых документов заканчивается 20 октября 2009 г. в 16.00. Заявления на участие в аукционе, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, ком. 6 (отдел аукционов).

Победителем аукциона признается участник, предложивший за предмет аукциона наивысшую цену. Победитель аукциона в течение 3 рабочих дней со дня его проведения обязан перечислить на расчетный счет арендодателя, указанный в протоколе о результатах аукциона, сумму, за которую продан предмет аукциона, за вычетом внесенной им суммы задатка, а также возместит организатору аукциона затраты на его организацию и проведение. Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом торгов.

Победитель приобретает право заключения договора аренды после оплаты стоимости предмета аукциона и возмещения затрат на организацию и проведение аукциона. Договор аренды подписывается сторонами в течение 5 рабочих дней со дня завершения аукциона и оформления протокола.

Аукцион состоится 21 октября 2009 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Контактный телефон: (8 017) 227 40 22.

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «ЗАВОД ПО РЕМОНТУ И ТЕХНИЧЕСКОМУ ОБСЛУЖИВАНИЮ ВЫЧИСЛИТЕЛЬНОЙ ТЕХНИКИ» (сокращенное наименование: ОАО «Белсчтеттехника») сообщает, что внеочередное общее собрание акционеров состоится 30 сентября 2009 года в 14.00 по адресу: г. Минск, пер. Бехтерева, д. 8, каб. 405 (актовый зал).

Повестка дня:

1. О реорганизации Открытого акционерного общества «Завод по ремонту и техническому обслуживанию вычислительной техники» (ОАО «Белсчтеттехника») путем присоединения к нему Открытого акционерного общества «Каскад-93» (ОАО «Каскад-93»);
2. Об объявлении выкупа акций по требованию акционеров;
3. О преимущественном праве приобретения ОАО «Белсчтеттехника» собственных акций;
4. О заключении договора о предоставлении безвозмездной (спонсорской) помощи;
5. О внесении изменений и дополнений в Устав ОАО «Белсчтеттехника».

Начало регистрации в день проведения и по месту проведения внеочередного собрания акционеров в 13.30.

С материалами повестки дня внеочередного собрания акционеров можно ознакомиться у председателя Наблюдательного совета по адресу: г. Минск, пер. Бехтерева, д. 8, к. 1 (приемная) в рабочие дни (понедельник — пятница) с 11.00 до 12.00.

Участником собрания при себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера — доверенность).

Телефон для справок: (8 017) 295

Сканворд з 15 пазіцыямі для пошуку слоў. Уключае звесткі пра аўтара і тэму.

360°

ПРАГАНЯЕМ ПРАСТУДУ ЗА СУТКІ

Калі злавіць самы-самы яе пачатак... Спосабаў мора. І дзедаўскія — самыя надзейныя. Кожны з вас успомніць з дзясятка.

ў сапраўднасці з потам выходзяць астаткі заразы. Лоб можна абціраць ручніком. Гэта працэдура моцна падобная на лазню. А каму нельга гарчай ванны — ногі папарце.

АЎСЯНКА, ЛЭДЗІ!

Прырода падарыла нам нямала цудоўных раслін, неабходных для нашага здароўя і добрага самаадчування, якія дапамагаюць як знутры (калі мы іх ядзім), так і звонку (калі выкарыстоўваем іх як касметычныя сродкі).

касі. Цукар дадаваць не трэба — фінікі і банан выдатна замяняць яго. Смаката і карысць гарантаваны!

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Сканворд (17 верасня). Па гарызанталі: Рыба. Дырыжабль. Ракета. Натура. Тулік. Орт. Хутар. Опі. Палонка.

3 СКРАБ ДІАЦЕЛЯ

1 шклянку аўсяных шматкоў і 1 сталовую лыжку кававых зярнят змяліце ў кавамолцы. Змяшайце з чайнай лыжкай мёду.

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

У Рыбаў — змяненні ў лёсе, а ў Ракаў — скачок у кар'еры

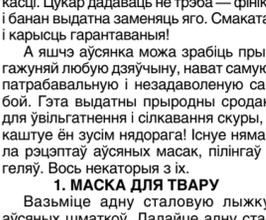
У АБЕН. Нібы абудзіцца ад доўгага сну — ваша дзейнасць стане значна больш інтэнсіўнай. Не выключана, што зоймецеся распрацоўкай новай стратэгіі для ўзяцця чарговай вяршыні.

Утэрняны фінансамі Белгосстраха погіс

Сканворд (17 верасня). Па гарызанталі: Рыба. Дырыжабль. Ракета. Натура. Тулік. Орт. Хутар. Опі. Палонка.

Утэрняны фінансамі Белгосстраха погіс

Сканворд (17 верасня). Па гарызанталі: Рыба. Дырыжабль. Ракета. Натура. Тулік. Орт. Хутар. Опі. Палонка.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ДА ПА МАЖЫ САБЕ САМ

Лечыць яблычны воцат

Многія чулі пра цудоўныя ўласцівасці яблычнага воцату. Яго выкарыстоўваюць у кулінарыі, у касметычных мэтах, але не толькі.

ХАТНЯЯ НАРЫХОТКІ

Кабачкі ўрадзілі!

Кожную восень перад агароднікам паўстае пытанне: куды падзець кабачкі? Адзін з варыянтаў адказу — прыгатаваць смачныя закускі на зіму.

БРАКАНЬЕРЫ 3... ПАРЫЖА

Як паведамілі ў Глыбоцкай мікраэчнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету, да наступлення ледаставу на азёрах і рэках працягваюць арудаваць браканьеры.

КАБАЧКІ У РАДЗІ

Кабачковую ікру гатуюць рознымі спосабамі, колькі дабавак — столькі і смакаў. Паспрабуеце такі.

КАБАЧКІ У РАДЗІ

Кабачковую ікру гатуюць рознымі спосабамі, колькі дабавак — столькі і смакаў. Паспрабуеце такі.

А не шкодзіць

Дзякуючы званку неабякавых людзей на возеры Малое Пліса былі затрыманыя два жыхары вёскі Парыж Пастаўскага раёна і мінчанін, у якіх канфіскавана 8 стаўных сетак і 15 кг рыбы.

КАБАЧКІ У РАДЗІ

Кабачковую ікру гатуюць рознымі спосабамі, колькі дабавак — столькі і смакаў. Паспрабуеце такі.

Ул. інф.

КАБАЧКІ У РАДЗІ

Кабачковую ікру гатуюць рознымі спосабамі, колькі дабавак — столькі і смакаў. Паспрабуеце такі.

Ул. інф.

КАБАЧКІ У РАДЗІ

Кабачковую ікру гатуюць рознымі спосабамі, колькі дабавак — столькі і смакаў. Паспрабуеце такі.

Сёння Месяц Маладзік 18 верасня. Месяц у сузор'і Шаляў. Сонца ўсход Захад Даўжыня дзень

Надвор'е на зяўтра. Гэамагнітная ўраўнаваненне. Віцебск, Магілёў, Гродна, Мінск, Гомель.

У суседзі. Варшава, Вільнюс, Мінск, Масква, Рига, С.Венгрыя.

19 верасня

1905 год — нарадзіўся (в. Сяліба сёння Бярэзінскага раёна) Янка Тумловіч, беларускі паэт. З'яўляўся членам літаратурнага аб'яднання «Маладняк» і «Пробіск».

20 верасня — Лукаў дзень

Імя прападобнага Лукі, аднаго са святых, які ўшаноўваецца ў гэты дзень, сучаснае з назвай «спэзнай» расліны — цыбулі (рус. — лук): «У нашым краі быццам у раі: цыбулі ды рыбы не перасець».

Усміхніцеся!

Самы незвычайны на свеце кот прыяе ў кватэры Сідаравых (Расія). За адзін дзень знаходжаньня грамадзянін Сідаравай у гасцяў у мамы кот з'яе 3-4 кілаграмы мяса, 5-6 слоікаў салёных агуркоў, пакадзе ўсюды пустыя бутэлькі, недакуркі і сляды памады.

УТВЕРЖДЕНО
Наблюдательный совет
ОАО «АСБ Беларусбанк»
9 сентября 2009 года
протокол № 22

БЕЛАРУСБАНК

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

об открытой продаже облигаций шестидесят шестого выпуска

Открытого акционерного общества «Сбергательный банк «Беларусбанк»

1. Полное и сокращенное наименование эмитента:
полное: Открытое акционерное общество «Сбергательный банк «Беларусбанк» (в дальнейшем именуемое «Банк»);
сокращенное: ОАО «Акционерный Сбергательный банк «Беларусбанк» (ОАО «АСБ Беларусбанк»).

2. Место нахождения эмитента, телефон, факс, электронный адрес (e-mail)
Республика Беларусь, 220050, г. Минск, ул. Мясникова, 32; телефон — (017) 2188408; телефон/факс — (017) 2222626; e-mail — info@belarusbank.by.

3. Сумма зарегистрированного уставного фонда
Уставный фонд Банка составляет 2.288.787.859.000 (Два триллиона двести восемьдесят восемь миллиардов семьсот восемьдесят семь миллионов восемьсот пятьдесят девять тысяч) белорусских рублей.

4. Наименование периодического печатного издания, в котором ежегодно будет публиковаться бухгалтерская отчетность эмитента в составе, определенном законодательством, и сроки ее публикации
Бухгалтерская отчетность по итогам работы Банка за 2008 год опубликована 28 марта 2009 года в газете «Звезда» (№ 58). По итогам работы Банка за 2009 год и последующие годы указанная информация будет опубликована не позднее трех месяцев со дня окончания отчетного финансового года в газете «Звезда».

5. Место, время и способ ознакомления с более подробной информацией (проспектом эмиссии)
С более подробной информацией, а также с копией Проспекта эмиссии облигаций шестидесят шестого выпуска облигаций, оформленной в установленном порядке, можно ознакомиться, начиная с даты публикации в средствах массовой информации настоящего документа, в центральном аппарате Банка по адресу: г. Минск, ул. Мясникова, 32, а также в филиалах-областных (Минском) управлениях, филиалах, центрах банковских услуг Банка ежедневно (кроме выходных и нерабочих праздничных дней) в течение их рабочего времени.

6. СВЕДЕНИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОЙ ПРОДАЖИ ОБЛИГАЦИЙ

6.1. Дата принятия решения о выпуске облигаций и наименование органа, принявшего это решение
Решение о выпуске шестидесят шестого облигационного займа в соответствии с подпунктом 10.2 Устава Банка принято Наблюдательным советом Банка 9 сентября 2009 года, протокол № 22.

6.2. Форма выпуска и вид облигаций, объем эмиссии, количество, серия, номера, номинальная стоимость облигаций:

6.3. Цель выпуска облигаций
Шестидесят шестой выпуск облигаций осуществляется в целях привлечения денежных средств юридических лиц и индивидуальных предпринимателей для формирования ресурсной базы Банка.

6.4. Период проведения открытой продажи облигаций
Открытая продажа облигаций шестидесят шестого выпуска (далее — облигации) осуществляется с 21.09.2009 по 20.09.2010, если больший срок не будет определен Правлением Банка. Срок открытой продажи может быть сокращен в случае полной реализации всего объема эмиссии облигаций.

6.5. Место и время проведения открытой продажи облигаций
Размещение облигаций осуществляется путем открытой продажи юридическим лицам и индивидуальным предпринимателям — резидентам и нерезидентам Республики Беларусь (далее — покупатели) в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Для приобретения облигаций покупатели могут обращаться в филиалы-областные (Минское) управления, филиалы, центры банковских услуг и центральный аппарат Банка. Отделения Банка в продаже облигаций не участвуют.

Продажа облигаций осуществляется по цене, равной текущей стоимости облигаций, рассчитываемой по следующей формуле:

Номер выпуска	66 выпуск
Форма выпуска и вид облигаций	Бездокументарные, процентные, именные, неконвертируемые
Объем эмиссии	200.000.000.000 (Двести миллиардов) белорусских рублей
Количество облигаций	200.000 (Двести тысяч) штук
Серия, номера облигаций	B366, №№ 000001-200000
Номинальная стоимость	1.000.000 (Один миллион) белорусских рублей

где:
С — текущая стоимость облигации;
Н — номинальная стоимость облигации;
НКД — накопленный купонный доход.

В день начала открытой продажи облигаций (21.09.2009) (в день начала очередного купонного периода) текущая стоимость облигации равна ее номинальной стоимости.

Начиная со второго дня открытой продажи облигаций (со второго дня очередного купонного периода), покупатель также уплачивает накопленный купонный доход (НКД) за текущий купонный период со дня начала открытой продажи облигаций (дня начала текущего купонного периода) по день фактической продажи облигаций покупателю (день начала открытой продажи или день начала текущего периода и день фактической продажи облигации считается одним днем), рассчитываемый по следующей формуле:

НКД = (K1*H*t1 + K2*H*t2 + ... + Kn*H*tn)/(365*100),

где:
НКД — накопленный купонный доход;
K1, K2, Kn — процентная ставка по купону (процентов годовых) за соответствующую часть периода начисления купонного дохода, в пределах которой действующая ставка рефинансирования Национального банка Республики Беларусь была неизменной, равная действующей ставке рефинансирования Национального банка Республики Беларусь плюс 4,5 процентного пункта;

t1, t2, tn — количество дней соответствующей части текущего купонного периода, в пределах которой действующая ставка рефинансирования Национального банка Республики Беларусь была неизменной, равная действующей ставке рефинансирования Национального банка Республики Беларусь плюс 4,5 процентного пункта;

H — номинальная стоимость облигации.

Расчет осуществляется по каждой облигации, исходя из фактического количества дней в году.

6.6. Срок обращения облигаций
С 21.09.2009 по 21.09.2011 — 730 календарных дней. День начала размещения и день погашения облигаций считаются одним днем.

6.7. Дата погашения облигаций
Погашение облигаций осуществляется 21.09.2011.

6.8. Размер купонного дохода по облигации. Порядок расчета и график выплаты купонного дохода
Доходность по облигациям установлена в размере ставки рефинансирования Национального банка Республики Беларусь (с учетом ее изменения) плюс 4,5 (Четыре целых пять десятых) процентного пункта.

Выплата дохода по облигациям производится владельцам облигаций периодически (в соответствии с графиком выплаты купонного дохода) в виде купонного дохода на основании реестра владельцев облигаций путем перечисления в безналичном порядке суммы купонного дохода в белорусских рублях на счета владельцев облигаций, открытые в уполномоченных банках Республики Беларусь. Реестр владельцев облигаций формируется депозитарием Банка за 5 рабочих дней до даты выплаты купонного дохода за соответствующий купонный период.

В случае отсутствия в реестре владельцев облигаций данных о счетах владельцев облигаций в белорусских рублях, открытых в уполномоченных банках Республики Беларусь, а также в случае, если реестр содержит ошибочные банковские реквизиты, сумма, подлежащая выплате, выплачивается путем депонирования на счете Банка до непосредственного обращения владельца облигации. Проценты по депонированным суммам не начисляются и не выплачиваются.

График выплаты купонного дохода

Номер купонного периода	Начало периода	Конец периода, день выплаты дохода	Продолжительность периода, дней
1	21.09.2009	01.12.2009	71
2	02.12.2009	01.03.2010	90
3	02.03.2010	01.06.2010	92
4	02.06.2010	01.09.2010	92
5	02.09.2010	01.12.2010	91
6	02.12.2010	01.03.2011	90
7	02.03.2011	01.06.2011	92
8	02.06.2011	21.09.2011	112
ИТОГО			730

В случае, если дата выплаты купонного дохода выпадает на нерабочий день, выплата осуществляется в первый рабочий день, следующий за нерабочим днем. Проценты на сумму купонного дохода по облигациям за указанные нерабочие дни не начисляются и не выплачиваются. Под нерабочим днем в настоящем документе считаются выходные дни, государственные праздники и праздничные дни, установленные и объявленные Президентом Республики Беларусь нерабочими днями.

Купонный доход за первый купонный период начисляется с даты, следующей за датой начала размещения облигации, по дату выплаты купонного дохода за первый купонный период включительно. Купонные доходы по остальным купонным периодам (включая последний) по облигации начисляются с даты, следующей за датой выплаты купонного дохода за предшествующий период, по дату выплаты купонного дохода по данному купонному периоду включительно (дату погашения).

Расчет купонного дохода производится путем его начисления на номинал облигации за купонный период, определенный в соответствии с вышеуказанными правилами, по процентной ставке, указанной в части первой настоящего пункта.

Купонный доход рассчитывается по следующей формуле:

$D = (K1*H*t1 + K2*H*t2 + \dots + Kn*H*tn)/365*100,$

где:
D — купонный доход;
t1, t2, tn — количество дней соответствующей части купонного периода, в пределах которой действующая ставка рефинансирования Национального банка Республики Беларусь была неизменной. При этом сумма t1 + t2 + ... + tn должна быть равна количеству дней в соответствующем купонном периоде;

K1, K2, Kn — процентная ставка по купону (процентов годовых) за соответствующую часть периода начисления купонного дохода, в пределах которой действующая ставка рефинансирования Национального банка Республики Беларусь была неизменной, равная действующей ставке рефинансирования Национального банка Республики Беларусь плюс 4,5 процентного пункта;

H — номинальная стоимость облигации.

Расчет купонного дохода осуществляется по каждой облигации, исходя из фактического количества дней в году.

Выплата части купонного дохода не производится.

6.9. Условия и порядок досрочного погашения облигаций
В случае приобретения Банком всего объема эмиссии облигаций до даты их погашения в порядке, определенном п. 6.13. настоящего документа, Банк может принять решение о досрочном погашении облигаций.

6.10. Порядок погашения облигаций. Дата формирования реестра владельцев облигаций
При погашении облигаций владельцам облигаций выплачивается их номинальная стоимость, а также доход за последний купонный период (иные неполученные купонные доходы — при их наличии).

Погашение облигаций производится в сроки, указанные в п. 6.7. настоящего документа, на основании реестра владельцев облигаций путем перечисления в безналичном порядке причитающихся денежных средств на счета владельцев облигаций в белорусских рублях в соответствии с законодательством Республики Беларусь. Реестр владельцев облигаций формируется депозитарием Банка за 5 рабочих дней до даты погашения облигаций.

В случае, если день погашения выпадает на нерабочий день, погашение осуществляется в первый рабочий день, следующий за нерабочим днем, по цене, равной номинальной стоимости. Проценты на сумму погашения за указанные нерабочие дни не начисляются и не выплачиваются.

В случае отсутствия в реестре владельцев облигаций данных о счетах владельцев облигаций, а также в случае, если реестр содержит ошибочные банковские реквизиты, сумма, подлежащая выплате, выплачивается путем депонирования на счете Банка до непосредственного обращения владельца облигации. Проценты по депонированным суммам не начисляются и не выплачиваются.

6.11. Условия и порядок досрочного погашения облигаций
В случае приобретения Банком всего объема эмиссии облигаций до даты их погашения в порядке, определенном п. 6.13. настоящего документа, Банк может принять решение о досрочном погашении 66-го выпуска облигаций.

6.12. Порядок погашения облигаций. Дата формирования реестра владельцев облигаций
При погашении облигаций владельцам облигаций выплачивается их номинальная стоимость, а также доход за последний купонный период (иные неполученные купонные доходы — при их наличии).

Погашение облигаций производится в сроки, указанные в п. 6.7. настоящего документа, на основании реестра владельцев облигаций путем перечисления в безналичном порядке причитающихся денежных средств на счета владельцев облигаций в белорусских рублях в соответствии с законодательством Республики Беларусь. Реестр владельцев облигаций формируется депозитарием Банка за 5 рабочих дней до даты погашения облигаций.

В случае, если день погашения выпадает на нерабочий день, погашение осуществляется в первый рабочий день, следующий за нерабочим днем, по цене, равной номинальной стоимости. Проценты на сумму погашения за указанные нерабочие дни не начисляются и не выплачиваются.

В случае отсутствия в реестре владельцев облигаций данных о счетах владельцев облигаций, а также в случае, если реестр содержит ошибочные банковские реквизиты, сумма, подлежащая выплате, выплачивается путем депонирования на счете Банка до непосредственного обращения владельца облигации. Проценты по депонированным суммам не начисляются и не выплачиваются.

6.13. Условия и порядок приобретения Банком облигаций до даты их погашения
В период обращения облигаций Банк обязуется ежеквартально осуществлять приобретение (выкуп) облигаций у любого их владельца по цене, равной текущей стоимости (порядок определения текущей стоимости облигации указан в части третьей п. 6.5. настоящего документа), в следующие даты: 01.12.2009, 01.03.2010, 01.06.2010, 01.09.2010, 01.12.2010, 01.03.2011, 01.06.2011.

Приобретение облигаций осуществляется Банком на внебиржевом рынке на основании договора купли-продажи, заключенного между владельцем облигаций и Банком, или на биржевом рынке в соответствии с правилами ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа».

Для продажи облигаций Банку владельцы облигаций (юридические лица и индивидуальные предприниматели) должны подать в Банк заявление о намерении осуществить такую продажу, которое должно содержать:

наименование владельца облигаций;
номер выпуска облигаций;
количество облигаций, предложенных для продажи;
наименование профессионального участника рынка ценных бумаг (в случае продажи облигаций на биржевом рынке);
юридический адрес и контактные телефоны заявителя;
подпись уполномоченного лица.

В случае, если для осуществления продажи облигаций Банку владельцу облигаций необходимо принятие решения соответствующего органа, или получение согласования, или получение разрешения, владелец продаваемых облигаций обязан заблаговременно принять (получить) данное решение (согласование, разрешение).

Заявление о продаже облигаций Банку должно быть представлено в Банк в следующие сроки:

Дата выкупа облигаций Банком	Срок предоставления заявления владельцем облигаций
01.12.2009	не позднее 23.11.2009
01.03.2010	не позднее 19.02.2010
01.06.2010	не позднее 24.05.2010
01.09.2010	не позднее 24.08.2010
01.12.2010	не позднее 23.11.2010
01.03.2011	не позднее 21.02.2011
01.06.2011	не позднее 24.05.2011

Заявление передается в Банк по факсу (с последующим представлением оригинала не позднее трех дней до дня соответствующего приобретения облигаций Банком), заказным письмом или непосредственно по адресу: Республика Беларусь, 220050, г. Минск, ул. Мясникова, 32; тел.: 2188145, 2188146; факс 2222626. **Заявление, предоставленное после указанных дат, Банком к исполнению не принимается.**

Банк имеет право осуществлять:

приобретение облигаций Банка в иные сроки по цене, определяемой Банком;

дальнейшую реализацию приобретенных облигаций Банка; и/или действия с приобретенными облигациями Банка в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

6.14. Условия и порядок возврата средств инвесторам при запрете выпуска облигаций Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь
В случае запрета Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь 66-го выпуска облигаций, Банк в срок не позднее 30 дней с момента принятия указанного решения возвращает владельцам облигаций денежные средства, направленные на покупку облигаций, с уплатой процентов за пользование денежными средствами по процентной ставке, равной ставке рефинансирования Национального банка Республики Беларусь (с учетом ее изменения) плюс 4,5 процентных пункта за текущий купонный период, в котором принято решение о запрете выпуска.

6.15. Дата и номер регистрации облигаций
Облигации регистрируются Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь «18» сентября 2009 года.

Регистрационный номер: 5-200-02-0343.

6.16. Информация об обеспечении облигаций
Банк выпускает облигации без учета положений, предусмотренных в подпункте 1.7 пункта 1 Указа Президента Республики Беларусь от 28.04.2006 № 277 «О некоторых вопросах регулирования рынка ценных бумаг», в соответствии с подпунктом 1.8 пункта 1 названного Указа.

Общий размер обязательств по облигациям не превышает 80 процентов нормативного капитала Банка (по состоянию на 01.08.2009 нормативный капитал Банка составляет 3.168.342,4 (Три триллиона сто шестьдесят восемь миллиардов триста сорок два и четыре десятых миллиона) белорусских рублей).

Порядок выпуска облигаций согласован Национальным банком Республики Беларусь.

Заместитель Председателя Правления — начальник ОПЕРУ
ОАО «АСБ Беларусбанк» **Г.С. Господарик**

Главный бухгалтер
ОАО «АСБ Беларусбанк» **И.П. Лысковская**

<http://www.belarusbank.by>

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 28.08.2008 г., выданная Национальным банком Республики Беларусь.

Лицензия на профессиональную и биржевую деятельность по ценным бумагам № 0220010385579 (зарегистрирована в реестре лицензий Министерства финансов Республики Беларусь, 13.07.2009 № 5200-1246-1024), УНП 100329512.

Департамент по ценным бумагам
Министерства финансов
Республики Беларусь
ЗАВЕРЕНО

А.Л. Гальперин
«18» сентября 2009 года

ТАМ, ДЗЕ МОРА ПІВА

Баварскія сцягі, рознакаляровыя каруселі з шумнымі дзецьмі, святочна апрачнутыя немцыя дзвучаць разносць народных гулянняў у свеце, якое праходзіць у сталіцы Баварыі — Мюнхене, пачынаецца ў трэці выхадныя верасня і працягваецца 16 дзён. Сялетні Актобэрфэст пачынаецца сёння, 19 верасня.

Усе пачалося са шлюбу Баварскага спадчыніцы пасада, кронпринца Людвіга I і принцэсы Тэрэзы Саксонскай. 12 кастрычніка 1810 года. У дзень, калі адбылося іх вяселле, на святочныя гуляння на вялікім лузе з бясплатным пивам і коннымі скакамі былі запрошаныя ўсе жыхары горада (ціпер, у гонар принцэсы, луг заваецца Лугам Тэрэзы). Усе прайшло настолькі жыва і весела, што Людвіг аддаў загад святкаваць Актобэрфэст штогод. З 1810 года традыцыя штогадовага правядзення фестывалю перарывалася толькі падчас сусветных войнаў. Пасля Другой сусветнай вайны фест пива адкрыўся ў 1950 годзе, і з тых часоў ён праходзіць штогод, а ў 2003 годзе Мюнхен адзначыў «свята кастрычніка» ў 170-ы раз.

Па традыцыі, у дзень адкрыцця, роўна ў 12 гадзін, мэр горада адчынае бочку з пивам. Гэтае сімвалічнае дзеянне дае старт «піўному маршаву». Потым па цэнтральных вуліцах горада пачынае рух святочнай працэсія. На чале яе — «Munchneg Kindl» — сімвал горада — дзвучына з вялікім званком у руцэ на размаляваным кані. Яна апрачнутая ў манаскую адзежу жоўта-чорнага колеру. Побач з ёй рухаюцца кароты мэра Мюнхена і адміністрацыя Баварыі, а таксама чарада іншых упрыгожаных карот і калёс з пивам з усіх раёнаў Германіі, першым чынам з Баварыі. Акрамя іх у працэсіі ўдзельнічаюць калона стралкоў, артысты і выканаўцы фальклору, духавыя аркестры, атрады ў гістарычных уніформах, разыгрываюцца традыцыйныя жанравыя сцэны, людзі нясуць упрыгожаныя галінікі і гірляндзі. Гэтая традыцыйная касцюміраваная працэсія атрымала ганаровае званне самай прыгожай, гістарычна важнай і лепш за ўсе арганізаванай у свеце. Шэсце заўсёды праходзіць па адным і тым жа маршруце, даўжыня якога — 6 кіламетраў.

Другая традыцыя Актобэрфэста — адкрыццё гіганцкіх піўных шатроў, названых у народзе «намётамі». Першыя такія «намёты» з'явіліся ў 1896 годзе. Кожны год іх роўна 14. У самым вялікім з іх, які належыць мюнхенскай піўноў «Hofbrauhaus», змяшчаецца 11 000 чалавек. Прычым гаворка ідзе толькі аб сядзях — немцы аддаюць перавагу піць піва толькі сядзячы. У кожнага шатра — сваё вмістасць і свая асаблівасць. Напрыклад, у піваварні аўгустынцаў (Augustiner-Festhalle), разлічанай на 10 000 чалавек, піва, зваранае манашамі, падаюць з драўляных бочак. У Schottenhamel (6000 месцаў) насцей за ўсё ходзяць неўтаймаваныя і дзікі студэнты. Побач з найстарэйшай піўноў горада — піўноў стралкоў-арбальчэткаў (Armbrustschutzenzelt) — цір з 14 стамідамі для стральбы з арбалета. А ў Winzener Fahndl можна прыйсці і з дзецьмі — там ціха, спакойна, па-сямейнаму. Пива можна купіць не толькі ў шатрах: падчас фесту ў свята пускаяцца ўвесь горад, адчыняюцца шматлікія піўныя пункты на свежым паветры — біргартыні (піўныя сады).

А гэта яшчэ адзін і вельмі важны знак Актобэрфэста — разносчыня піва. Дужыя, сапраўдныя немкі, апрачнутыя ў старадаўняй немцыя строі (дзірндл), якія адначасова могуць пераносіць да 12 кфуляў з пивам! Раздэчцы, афіцыйныя док складае 19 кфуляў. Пива на Актобэрфэсце п'юць літравымі кфулямі, якія важаць каля кілаграма і называюцца «мас» (ein Mass — «айн мас»). Упершыню «мас» з'явіўся ў 1892 годзе. Цікава, што за час свята наведальнікі выносяць з сабой, на памяць аб фэсце, больш за 70 000 такіх кфуляў.

На Актобэрфэсце няма праблем з закускай. У парку прадаюцца янгульня сасіскі — іх дзясцяткі відаў, некаторыя даўжыняй каля паўметра. Таксама тут шырока прапаноўваюцца хот-догі з вэнджанай рыбай, селядцом, грыбамі, з чырвонымі, белымі і іншымі сасіскамі і нават вегетарыянскія. У якасці закускі да пива таксама вельмі папулярныя смажаныя куранцы. Звычайна на стол да пива падаюцца паўкурцы, вельмізныя саленья завітушкі, беляныя мюнхенскія сасіскі, бульбяны і капуста салаты, а таксама свіныя кюмлякі, смажаныя на ражне быкі і рыба, запечаная на палачцы. Калі вы ласун і не п'іце пива, можаце ўдасць нацешыцца традыцыйнымі святочнымі ласункамі — ярылькімі ў цукровай глазуры на палачцы, рознакаляровымі пернікамі ў форме сардэчак або вельмізных сардэц.

Наглядзячы на тое, што пива — напой толькі для дарослых, аб дзецях у дні свята таксама не забываюцца. Для будучых патэнцыйных удзельнікаў фесту спецыяльна будуюцца каруселі, прадацца марожанае і іншыя ласункі, і катаюць па дзіцячай чыгуначцы, у калёсах, запрэжаных канямі, для іх наладжваюцца спецыяльныя паказы. На кожным купце прадаюць ражкі, якія свеццаць, сардэчкі, шапі з лямпачкамі, якія мігцяць. Аднак купляюць іх не толькі дзеці, але і дарослыя. Прычым часам з практычных меркаванняў. Па агежныя чыгуначцы ў цэнтры спецыяльная служба апізнае тых, хто, злёгка пераробіўшы пива, заснуў на свежым паветры. На калёсах іх адвучаць у спецыяльныя месца, дзе небаракі змогуць выпсцяцца, і адкуль іх забяруць сяры і сваякі. Шматлікія баварцы і гасці Мюнхена носяць на фэсце народныя строі, гэта стварае сапраўдную атмасферу Актобэрфэста. Мужччыны апрачнутыя характэрныя капелюшы з пэрамі, скарончаныя скураныя штаны або нават шорты, гольфы з бантамі, кашулі ў клетку, шыныя хусткі, упрыгожаныя металічнымі брошкамі. Дамы прыходзяць у дзірндл — у глыбока дэкальтаваныя карункавыя блузкі з буфамі, пышнымі спадніцамі, каптурка або каляшюшыках, акуратных белых фартушках. Нацыянальныя строі прадаюцца на кожным кроку. Апрачнутыя ў сапраўдна баварца каштуе каля 200 еўра.

Усе 16 дзён расцінаныя пива суправаджаюцца насачанай шоу-праграмай. Касцюмаваныя парадзі, шэці стралкоў, скокі, канцэрты змяняюць адзін аднаго. Каля піўных часта можна убачыць танцорку ў традыцыйных баварскіх касцюмах, якія адбываюць чаротку «шуп-лалль» цяркімі альпійскімі чаравікамі. Таксама вас чакаюць са сваімі аксэсамі піўныя горады і музеі пива. За ўсё гэта піўны фест «Актобэрфэст» быў занесены ў Кнігу рэкордаў Гінса як самае вялікае ў свеце свята.

Падрыхтаваў Іван КУПАРВАС.

АКТОБЭРФЭСТ У ЛІЧБАХ

Кожны год Актобэрфэст наведваюць каля 7 мільянаў гасцей, якія выпіваюць каля 7 мільянаў літраў пива, з'ядаюць больш за 1,5 мільяна смажаных куранятаў і сасісак, 84 быкі.

На свята маецца 100 000 сядзях месцаў для наведвальнікаў. Аб'ём пива ў кфулі не павінен адрознівацца ад літра больш чым на 10%. За захаваннем гэтага правіла сачыць спецыяльнае грамадства «Verein gegen betrügerisches Einschenken».

Фінансавы абарачэнне свята складае больш за паўмільярда еўра. Прыблізна яшчэ столькі ж гасці марнуюць на правітанне ў гатлях і праезд у грамадскім транспарце.

Кожны год на фэсце рэгіструецца каля 400 кішэнных крадзяжоў. Крадзеж піўных кфуляў крмынальна карнальна злы